ក្រសួងវប្បធម៌ និង វិចិត្រសិល្បៈ
MINISTRY OF CULTURE AND FINE ARTS

សម្ភារៈប្រើប្រាស់ លក្ខណៈប្រពៃណីខ្មែរ

ភាគ ១

២០២០ - 2020

ក្រុមការងារ៖

ក្រុមការងារស្រាវជ្រាវ

នៃ

នាយកដ្ឋានសិល្បៈសូនរូប និងសិល្បៈសិប្បកម្ម

ប្រមូលព័ត៌មានដោយ៖

លោក **ឈឹម សុធី**

លោក **ដេត ស៊ីវុត្ថា**

លោក **សួស្តី សុជាទី**

លោក **អ៊ុំម ផា**

ព្រមទាំងសហការី

រចនាទំព័រដោយ៖

លោក ហួត សុទ្ធី

រក្សាសិទ្ធិ៖

© នាយកដ្ឋានសិល្បៈសូនរូប និងសិល្បៈសិប្បកម្ម, ២០២០

ភ្នំពេញ, កម្ពុជា

អាសយដ្ឋាន៖

អគារលេខ២២៧, មហាវិថីព្រះនរោត្តម,

សង្កាត់ទន្លេបាសាក់, ខណ្ឌចម្ការមន, រាជធានីភ្នំពេញ

លេខទូរសព្ទ៖ ០១២ ៨៣២ ២២៨, ០១២ ៧៧៧ ៩២៨

សម្ភារៈប្រើប្រាស់
លក្ខណៈប្រពៃណីខ្មែរ

© នាយកដ្ឋានសិល្បៈសូនរូប និងសិល្បៈសិប្បកម្ម, ២០២០
រូបថត ក្របមុខៈ លោក ឈឹម សុធី, ឆ្នាំ២០២០

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

នាយកដ្ឋានសិល្បៈសូនរូប និងសិល្បៈសិប្បៈកម្ម
នៃក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ

២០២០

មាតិកា

ទំព័រទី
អារម្ភកថា .... ឆ
សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ .... ជ
សេចក្តីផ្តើម .... ឈ

១. សម្ភារៈប្រើប្រាស់ត្បាញពីឫស្សីផ្តៅ ល្ពាក់ ត្នោត .... ១ - ១០៥

២. សម្ភារៈឈើ .... ១០៧ - ១៤១
- គ្រឿងលំអរទេះគោ និងសត្វគោ .... ១១៦ - ១២៨
- សម្ភារៈប្រើប្រាស់ធ្វើអំពីឈើផ្សំជាមួយលោហៈ .... ១១៦ - ១៣១
- គ្រឿងលំអកិច្ចការតម្បាញ .... ១៣២ - ១៣៦
- ឧបករណ៍តន្ត្រីខ្មែរ .... ១៣៨ - ១៤១

៣. ផ្នែកលោហធាតុ .... ១៤៣ - ១៨៣

៤. សិប្បកម្មចម្លាក់ស្ពាន់ ប្រាក់ .... ១៨៥ - ១៩៩

៥. គ្រឿងប្រាក់ .... ២០១ - ២០៩
- សម្ភារៈប្រើប្រាស់ធ្វើអំពីដីដុត ស្មូន .... ២១២ - ២៣៣
- សម្ភារៈប្រើប្រាស់ធ្វើអំពីស្លឹកត្នោត កក់ .... ២៣៨ -២៣៩

៦. គ្រឿងដីដុត .... ២១១ - ២៤១

៧. គ្រឿងសំលៀកបំពាក់ ហូល ផាមួង ក្រម .... ២៤៣ - ២៥០

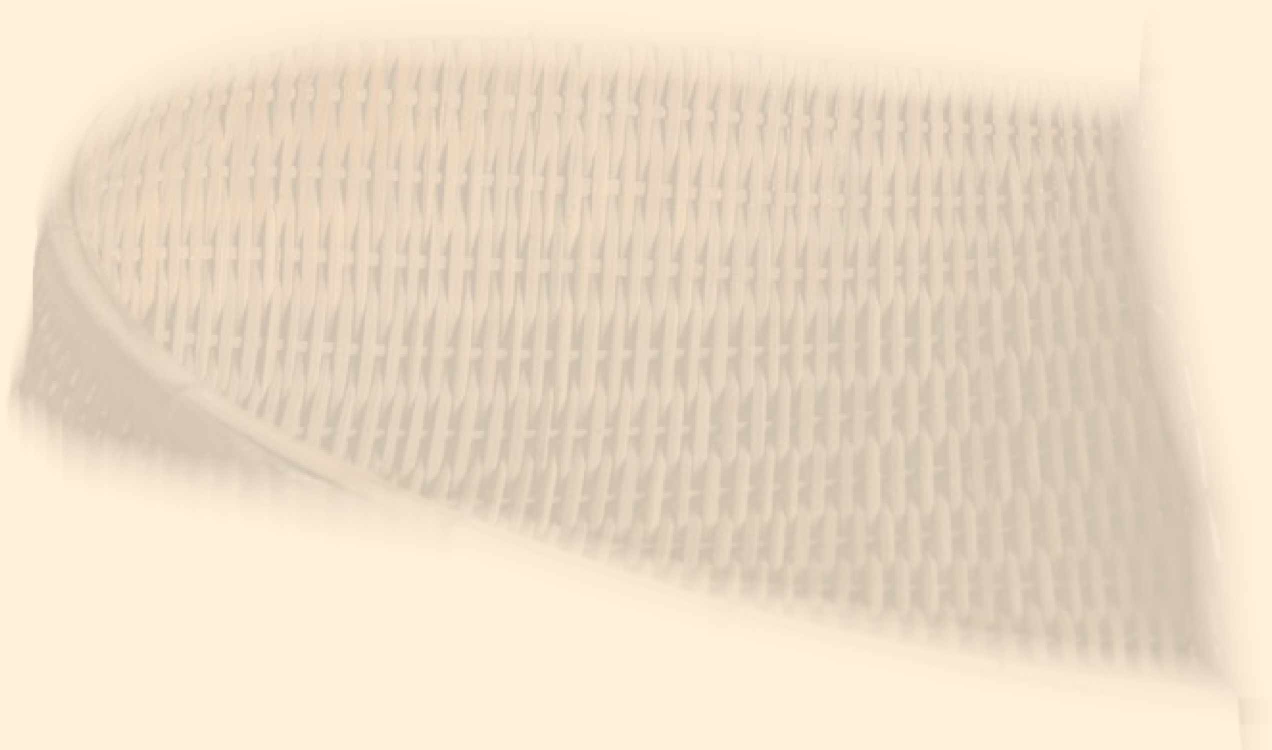

អារម្ភកថា

សៀវភៅ សម្ភារៈប្រើប្រាស់របស់ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរដែល លោក លោកស្រីកំពុងអាន នេះគឺជាស្នាដៃដ៏តូចមួយស្ដីពីកេរតំណែលនៃប្រពៃណី វប្បធម៌ខ្មែរ។ ថ្វីត្បិតសម្ភារៈប្រើប្រាស់ដែលបានយកមកដាក់នៅក្នុងសៀវភៅនេះ ពុំបានសព្វគ្រប់ស្រេបទៅតាមភាព សម្បូរបែបនៃវត្ថុឬគ្រឿងប្រដាប់ដែល ប្រជាជនកម្ពុជាយើង បានច្នៃប្រឌិតឡើងតាំងពីសម័យបុព្វកាលបន្សល់ទុករហូតមកដល់សម័យបច្ចុប្បន្ននេះក៏ដោយក៏សៀវភៅនេះ អាចជាឯកសារមួយសម្រាប់ឲ្យអ្នកអានអាចស្គាល់ អាចយល់ខ្លះ អំពីអ្វីទៅជាសម្ភារៈឬឧបករណ៍ប្រើប្រាស់ដែលខ្មែរយើងធ្លាប់បានប្រើប្រាស់ក្នុងជីវភាពប្រចាំថ្ងៃទាំង នៅទីក្រុងនិងជនបទបន្តមកទល់សព្វថ្ងៃនេះ។

បច្ចុប្បន្ននេះសម្ភារៈមួយចំនួន ត្រូវបានផ្លាស់ប្ដូរជំនួសដោយជ័រធ្វើអំពីផ្លាស់ស្ទិច ឬលោហៈ វិញ ដែលផ្ទុយកាលពីសម័យដើមគេប្រើវត្ថុធាតុដើមអំពីធម្មជាតិយើងសង្កេតឃើញថាសព្វថ្ងៃនេះ ប្រជាជនខ្មែរយើងបានបន្តថែរក្សានូវប្រពៃណីសិប្បកម្ម ធ្វើដោយដៃនៅតាមតំបន់មួយចំនួន ដូចជាការត្បាញវៃហូលផាមួង និងសិប្បកម្មធ្វើកន្ត្រក កញ្ជ្រែង កញ្ជើ ល្អី ស្នូនផ្ទាំង។ ប៉ុន្តែប្រជាជន យើងភាគច្រើនពុំសូវចាប់អារម្មណ៍ក្នុងការជួយជាវវត្ថុទាំងនោះទេ ច្រើនតែចាប់អារម្មណ៍របស់ធ្វើអំពីជ័រនៅឯផ្សារទៅវិញ កត្តាទាំងនេះហើយដែលធ្វើឲ្យវិស័យសិប្បកម្មយើងមានការធ្លាក់ចុះ ដោយខ្វះការផ្សព្វផ្សាយនិងការគាំទ្រដូច្នេះដើម្បី ធ្វើឲ្យវិស័យសិប្បកម្មសិល្បៈទូទៅមានដំណើរ ការសូមបងប្អូនជនរួមជាតិងាកមកប្រើប្រាស់ផលិតផលរបស់ខ្មែរយើង ដែលផ្សំឡើងពីធម្មជាតិសុទ្ធសាត និងដើម្បី និរន្តរភាព នៃសិប្បកម្មប្រពៃណីខ្មែរដែលប្រជាជនខ្មែរធ្លាប់ប្រើប្រាស់ពីបុរាណ។

ក្រុមការងាររៀបចំចងក្រងសៀវភៅ សម្ភារៈប្រើប្រាស់របស់ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែររង់ចាំការរិះគន់កែតម្រូវស្ថាបនា ដើម្បីឲ្យសៀវភៅនេះកាន់តែល្អថែមទៀត។

សូមអរគុណ
ក្រុមការងារចងក្រងឯកសារសិល្បៈ
នាយកដ្ឋានសិល្បៈសូនរូប និងសិល្បៈសិប្បកម្ម

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

ក្រុមការងារសិក្សាស្រាវជ្រាវឯកសារសម្ភារៈប្រើប្រាស់លក្ខណៈប្រពៃណីខ្មែរ សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ ចំពោះប្រមុខរាជរដ្ឋាភិបាល ព្រមទាំងថ្នាក់ដឹកនាំគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់

នៃក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ រួមទាំងអាជ្ញាធរដែនដី និងប្រជាពលរដ្ឋនៅឯទីក្រុង និងជនបទដែលបានផ្តល់ឱកាសសម្រួលដល់ការចុះសិក្សាស្រាវជ្រាវដល់ ក្រុមការងាររបស់នាយកដ្ឋានសិល្បៈសូនរូប និងសិល្បៈសិប្បកម្ម ចាប់តាំងពីដើមរហូតដល់ទីបញ្ចប់បានជាលទ្ធផលផ្លែផ្កាគួរជាទីមោទនៈ។

សូមគោរពជូនពរថ្នាក់ដឹកនាំទាំងអស់សូមជួបតែសេចក្តីសុខរុងរឿងគ្រប់ប្រការ។

សូម អរគុណ

សេចក្តីផ្តើម

ប្រទេសកម្ពុជា ជាប្រទេសមួយដែលមានខឿនសិល្បៈវប្បធម៌ អរិយធម៌ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់លេចធ្លោនៅភូមិភាគអាស៊ីភាគអាគ្នេយ៍ ហើយបានឮល្បីសុះសាយដល់ប្រទេសនានាលើសាកលលោក។ ចាប់តាំងពីសតវត្សទី១ មករហូតដល់សម័យអង្គរបុព្វបុរសខ្មែរបាន កសាងប្រាង្គប្រាសាទបុរាណមានតូចធំច្រើនសន្ធឹកសន្ធាប់ពាសពេញផ្ទៃប្រទេស។

គេបានរកឃើញស្ថានីយ៍សម័យបុរេប្រវត្តិសាស្ត្រពីរកន្លែង គឺមួយនៅសំរោងសែន ខេត្តកំពង់ឆ្នាំង និងនៅម្លូព្រៃ ដែលបានបន្សល់នូវ របស់របរប្រើប្រាស់មួយចំនួនដែលធ្វើអំពីឆ្អឹងសត្វ លោហធាតុ និងធ្វើអំពីដីដុត ព្រមទាំងវត្ថុជាថ្មរំលីងមួយចំនួន។ កស្តុតាងទាំងនេះបញ្ជាក់ថាខ្មែរយើងចេះធ្វើឧបករណ៍ប្រើប្រាស់សម្រាប់ជីវភាពប្រចាំថ្ងៃមុនការចូលមកដល់នៃវប្បធម៌ឥណ្ឌាម្ល៉េះ។ ចំពោះសម្ភារៈប្រើប្រាស់ប្រជាជនខ្មែរយើងបានផលិតឡើង ដើម្បីបម្រើសេចក្តីត្រូវការទៅតាមលំដាប់ថ្នាក់ចាប់ពីលំដាប់ព្រះមហាក្សត្រ នាម៉ឺនសព្វមុខមន្ត្រី និងលំដាប់ប្រជាជនសាមញ្ញ។ល។

-គ្រឿងប្រដាប់សម្រាប់ព្រះរាជា

មានលំអទៅដោយការរចនាជាក្បូរក្បាច់ផ្កាភ្ញីយ៉ាងវិចិត្រ ធ្វើអំពីត្បូងថ្មដាំត្បូងមានតម្លៃបិតមាស ប្រាក់ ហើយជារបស់ដ៏កំរដូចជា តុ កៅអី គ្រែ គ្រឿងប្រដាប់សម្រាប់គ្រងរាជ្យ និងគ្រឿងប្រដាប់សម្រាប់ប្រើប្រាស់ប្រចាំថ្ងៃ តោក ភាជន៍ កន្ទោ ផ្តិត។ល។

-គ្រឿងប្រដាប់និងរបស់របរប្រើប្រាស់សម្រាប់មនុស្សអភិជន និងមនុស្សថ្នាក់កណ្តាលគឺជាលំដាប់មនុស្សដែលមានធនធានអាចជាវរបស់ដែលមានតម្លៃសម្រាប់លំអគេហដ្ឋាន និងសម្រាប់ប្រើប្រាស់ប្រចាំថ្ងៃល្អជាងសម្ភារៈប្រើប្រាស់របស់ប្រជាជនក្នុងជីវភាពសាមញ្ញ។

-គ្រឿងប្រដាប់និងសម្ភារៈប្រើប្រាស់របស់ប្រជាជននៅតាមទីជនបទជាឧបករណ៍ឬជាប្រដាប់ប្រើប្រាស់មានលក្ខណៈសាមញ្ញធ្វើដោយដៃនិងបង្កប់បញ្ចូលនូវលក្ខណៈសិល្បៈខ្លះៗដើម្បីលំអនិងភាពទាក់ទាញបង្ហាញអំពីទេពកោសល្យ និងភាពឧស្សាហ៍ព្យាយាមរបស់ដូនតាខ្មែរយើងនៅតាមភូមិស្រុកមានដូចជា៖

១. កិច្ចការសិប្បកម្មលក្ខណៈគ្រួសារ

-តុ ទូ កៅអី គ្រែ

-ចាន ឆ្នាំង ស្វាបព្រា ចង្ក្រាន

-កាំបិត ពូថៅ កញ្ជើ ល្អី ។ល។

២. កិច្ចការសិប្បកម្មកសិកម្ម

-នង្គ័ល រនាស់ ចប កណ្តៀវ រទេះគោ គ្រឿងលំអគោ ស្នាច រហាត់

-ត្បាល់បុក ត្បាល់កិន ត្បាល់ក្លឿង អង្រែ។ល។

៣. ផ្នែកនេសាទ

-មង សំណាញ់ ទ្រូ អន្ទ្រុត លប លាយ ប៉ោង សែ សន្ទូច ឈ្នាង លាន់ ច្បូក ទូកក្តារ ទូកត្នោត។

៤. ផ្នែកសិប្បកម្មតម្បាញ

- កីតម្បាញ ត្រល់ ក្តារគោះ ក្តារមូរ ឈ្នាន់ រ៉ក កូនអន្ទង ជើងអន្ទង អ័ក្ស រហាត់រវៃអំបោះ កុង ឈើចង់គៀត ជក់។ល។

សម្ភារៈដែលបានរៀបរាប់មកខាងលើនេះពុំទាន់បានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយនៅឡើយទេព្រោះមានច្រើនសន្ធឹកសន្ធាប់ណាស់ដែលមានសម្ភារៈមួយចំនួនធំបានបាត់រូបរាង និងបាត់ឈ្មោះទៅទៀតដូច្នេះសម្រាប់ការចងក្រងសៀវភៅនេះគឺមានការខ្វះខាតច្រើនដូច្នេះក្រុមការងារយើងនិងខិតខំព្យាយាមន្តទៅទៀតដើម្បីបំពេញបន្ថែមចន្លោះប្រហោងសម្រាប់ទុកជាឯកសារសិក្សាស្រាវជ្រាវរបស់យុវជនជំនាន់ក្រោយៗទៀត។

វប្បធម៌រលត់ជាតិរលាយ វប្បធម៌ពណ្ណរាយជាតិថ្កើងថ្កាន។

ក្រុមការងារស្រាវជ្រាវ

នាយកដ្ឋានសិល្បៈសូនរូប និងសិល្បៈសិប្បកម្ម

ប្រដាប់ប្រដាដែលប្រជាជនខ្មែរប្រើប្រាស់នាសម័យអង្គរ

១- សម្ភារៈប្រើប្រាស់ត្បាញពី
ឫស្សីផ្តៅ ល្ពាក់ ត្នោត

កន្ត្រកដាក់ផ្លែឈើ ឬដាក់ដបស្រា

កន្ត្រកដាក់ផ្លែឈើធ្វើអំពីឬស្សី

កំប្រោង ឬកន្ត្រក (ឈ្មោះហៅប្រែប្រួលទៅតាមតំបន់) ធ្វើពីឬស្សី ឬជាងត្នោត

កន្ត្រកយួរធ្វើពីក្រចៅ

កន្ត្រងនំបញ្ចុក

កញ្ជ្រែងរៀបនំបញ្ចុក

កន្ត្រងចំហុយបាយ

កន្ត្រកស្វា

កន្ត្រកមានដៃយួរធ្វើអំពីវល្លិ៍ផ្ទឹង

កន្ត្រកមានដៃយួរ

កន្ត្រកស្វាម្ធូ

កន្ត្រកស្វាម្ធូ បើកបង្ហាញ

ដាលដៃ

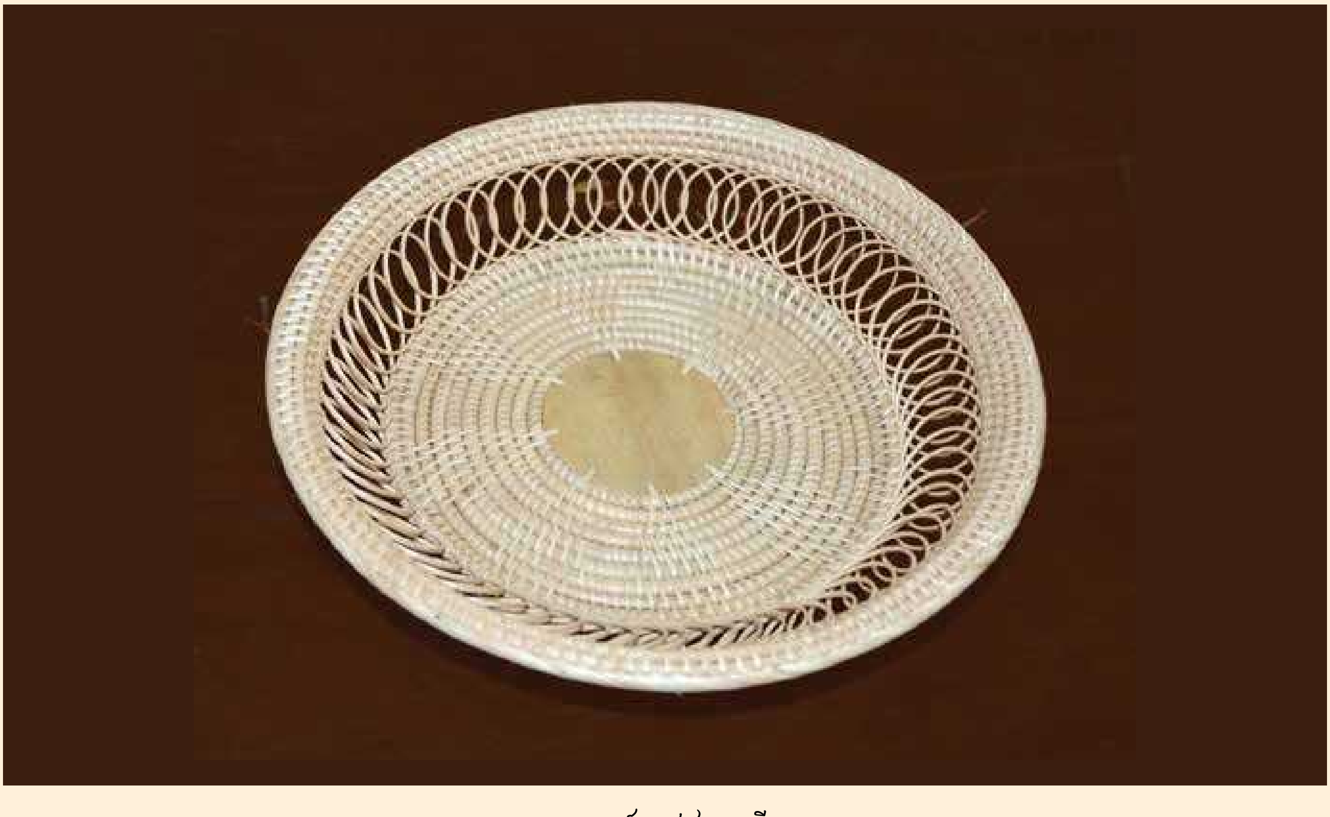

ភាជន៍ដាក់ផ្លែឈើ

កន្ត្រកស្វាម្ហូ

ស្នុកសម្រាប់ដាក់បាយដំណើបអ្នកស្រុកលើ

កន្ត្រកស្វាម្ទូ

កញ្ច្រែងសម្រាប់ដាក់ផ្លែឈើ

ល្អីកបាយដំណើប

ប្រអប់ធ្វើអំពី ឬស្សីលំអដោយក្បាច់

ស្មុក

ស្មុកស្ទឹកចាក

កាបូបធ្វើអំពីស្លឹកទ្រាំង

កាបូបដៃ ធ្វើអំពីស្នឹកចាក ឬស្នឹកទ្រាំង

ស្មុកប្រអប់ធ្វើអំពីស្លឹកត្នោត

ស្មុកធ្វើអំពីស្លឹកត្នោត

ស្មុក

ប្រអប់ស្លឹកត្នោត

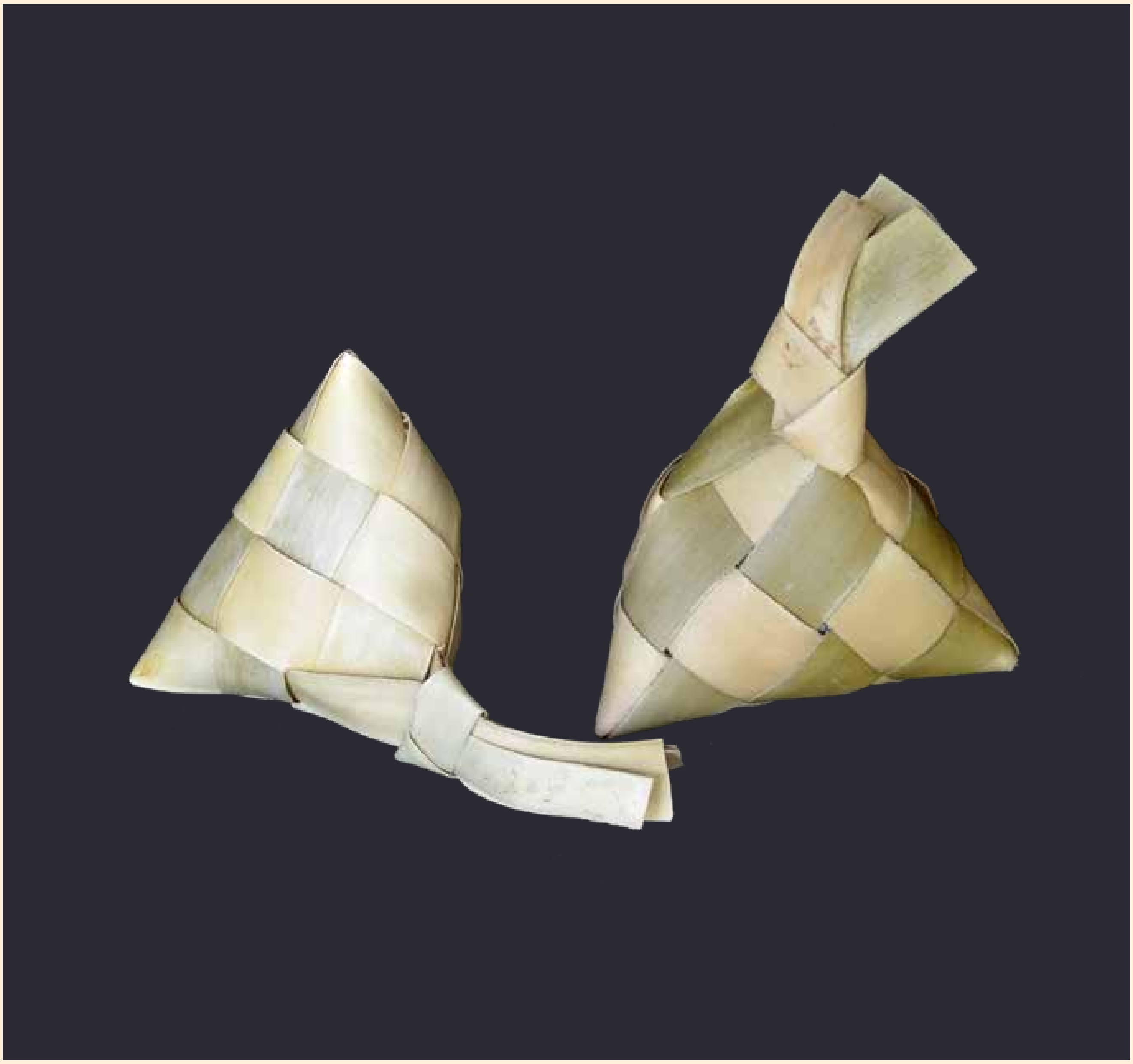

នំកន្តំ ខ្ចប់ដោយស្លឹកត្នោត

កាបូបដៃធ្វើពីស្លឹកត្នោត

ស្មុក និងប្រអប់ធ្វើអំពីស្លឹក ឬជាងត្នោត

ភាជន៍ក្បាច់ចក

ភាជន៍ក្រឡាខ្វែង

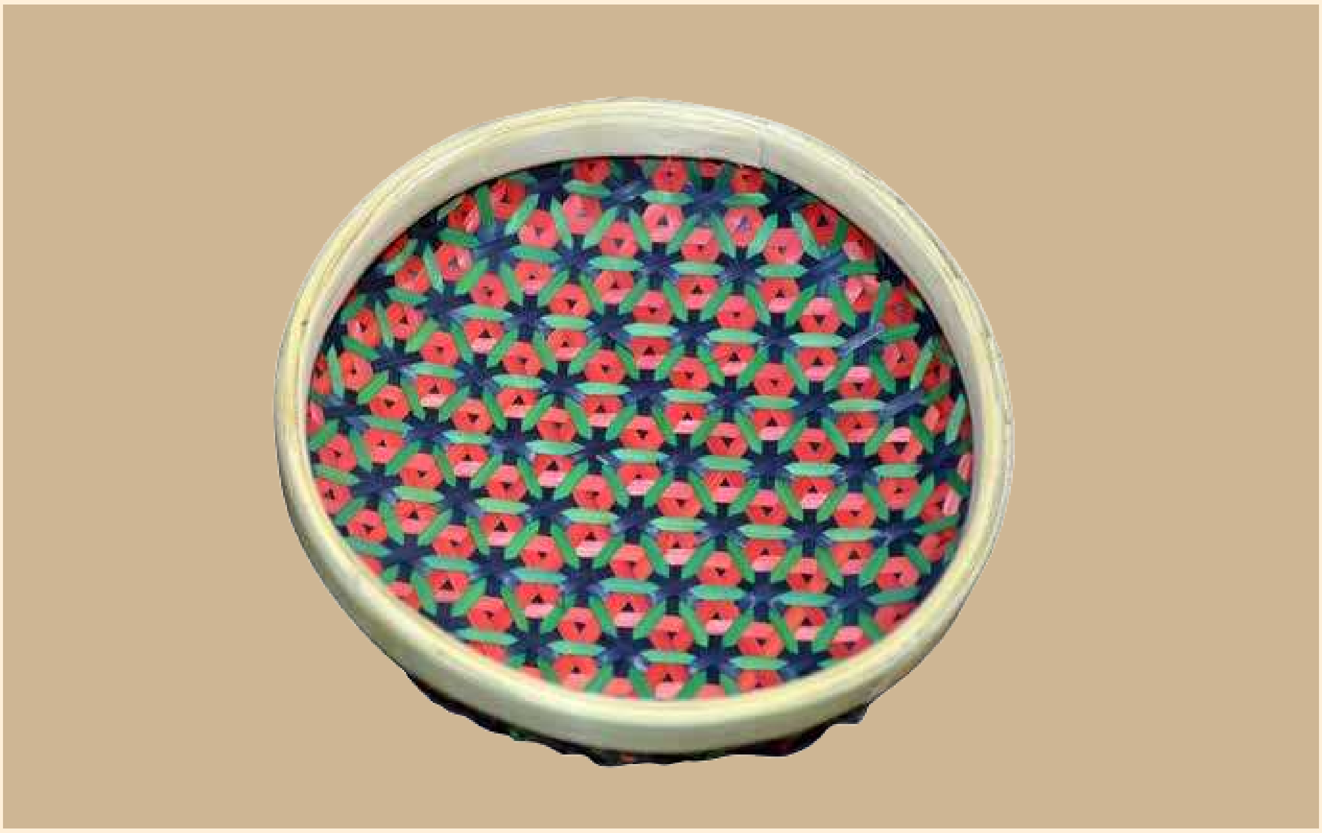

ភាជន៍ផ្កាម្ទម

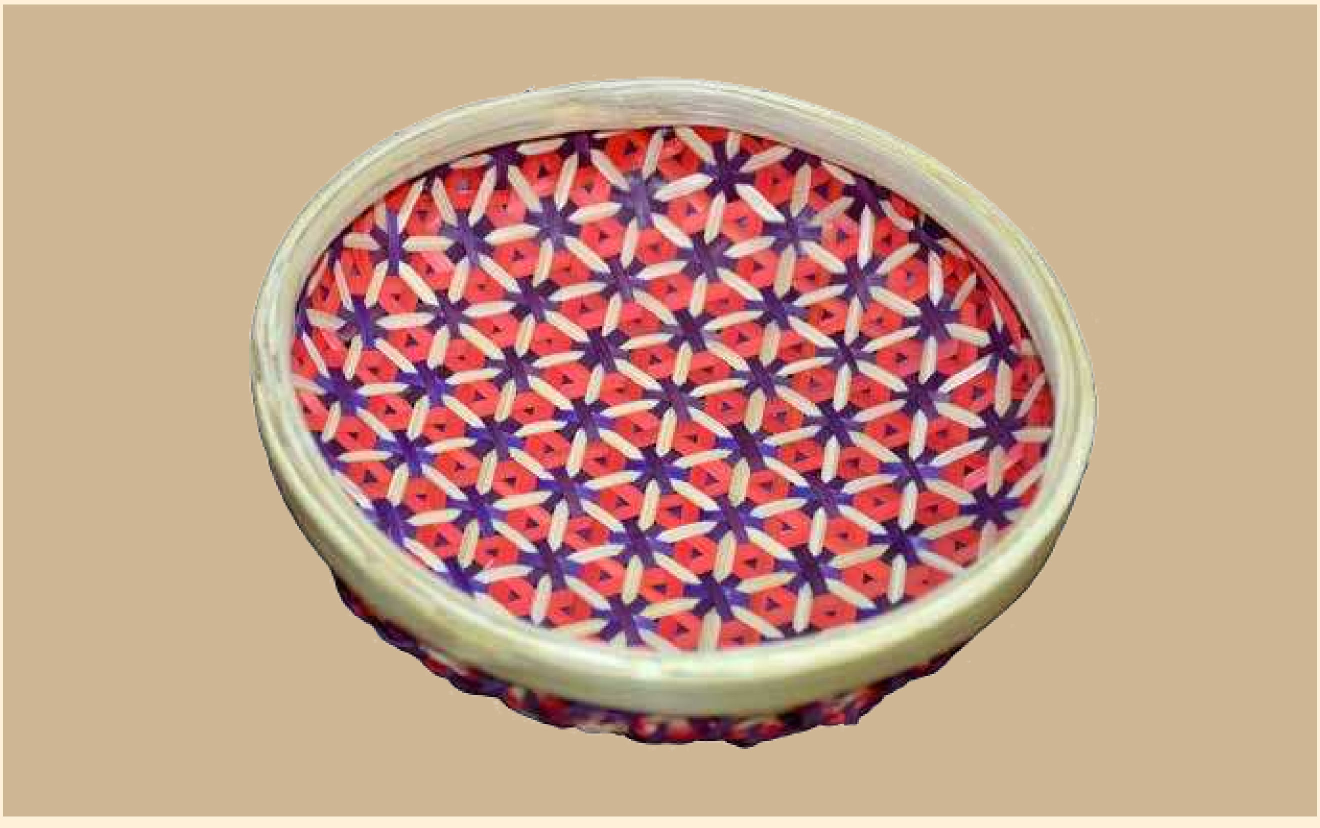

ភាជន៍គោមផ្កា

ភាជន៍ផ្កាបន្តក់

ភាជន៍ឫស្សីមានសណ្ឋានក្បាច់ខុសៗគ្នា

ភាជន៍ក្បាច់ផ្កាចាន់

ភាជន៍ធ្វើអំពីឬស្សី

ចង្អេរមានក្បាច់លំអ

ចង្អេរ

ចង្អេរធ្វើអំពីឫស្សី

កញ្ច្រែង

កន្ទ្រងប្រហុកប្រើសម្រាប់ច្រស់
ឬចំហុយប្រហុក

ជើងពានធ្វើអំពីល្ពាក់

ភាជន៍ធ្វើអំពីល្ពាក់

ភាជន៍ ចាន ផ្តិលបុរាណ

កំព្រង ឬកន្ត្រកធ្វើអំពីល្ពាក់

ដាល ឬខេងធ្វើអំពីឬស្សីសម្រាប់ដាក់បន្លែផ្លែឈើ

ប្រដាប់ប្រដាធ្វើអំពីល្ពាក់ , ផ្ដៅ

បង្គី

ឈ្នាង ជាឧបករណ៍នេសាទប្រើសម្រាប់ជញ្ជាត់ត្រី

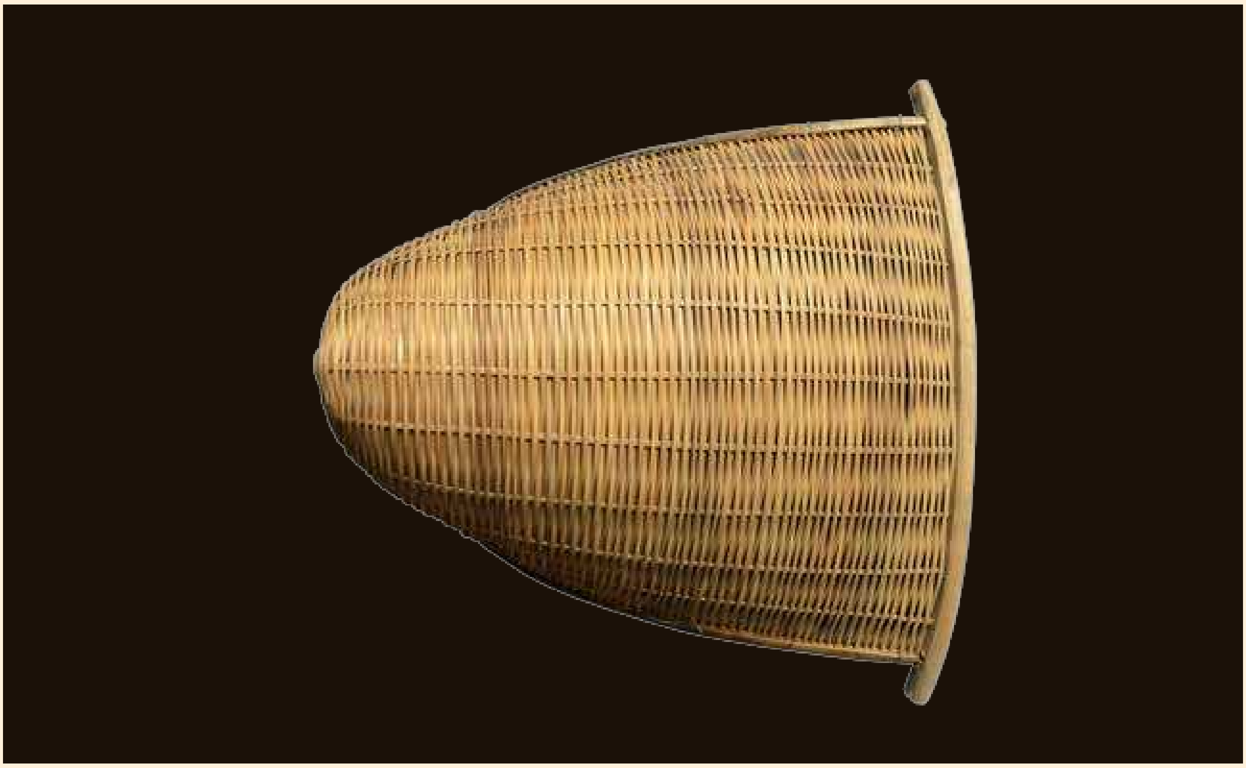

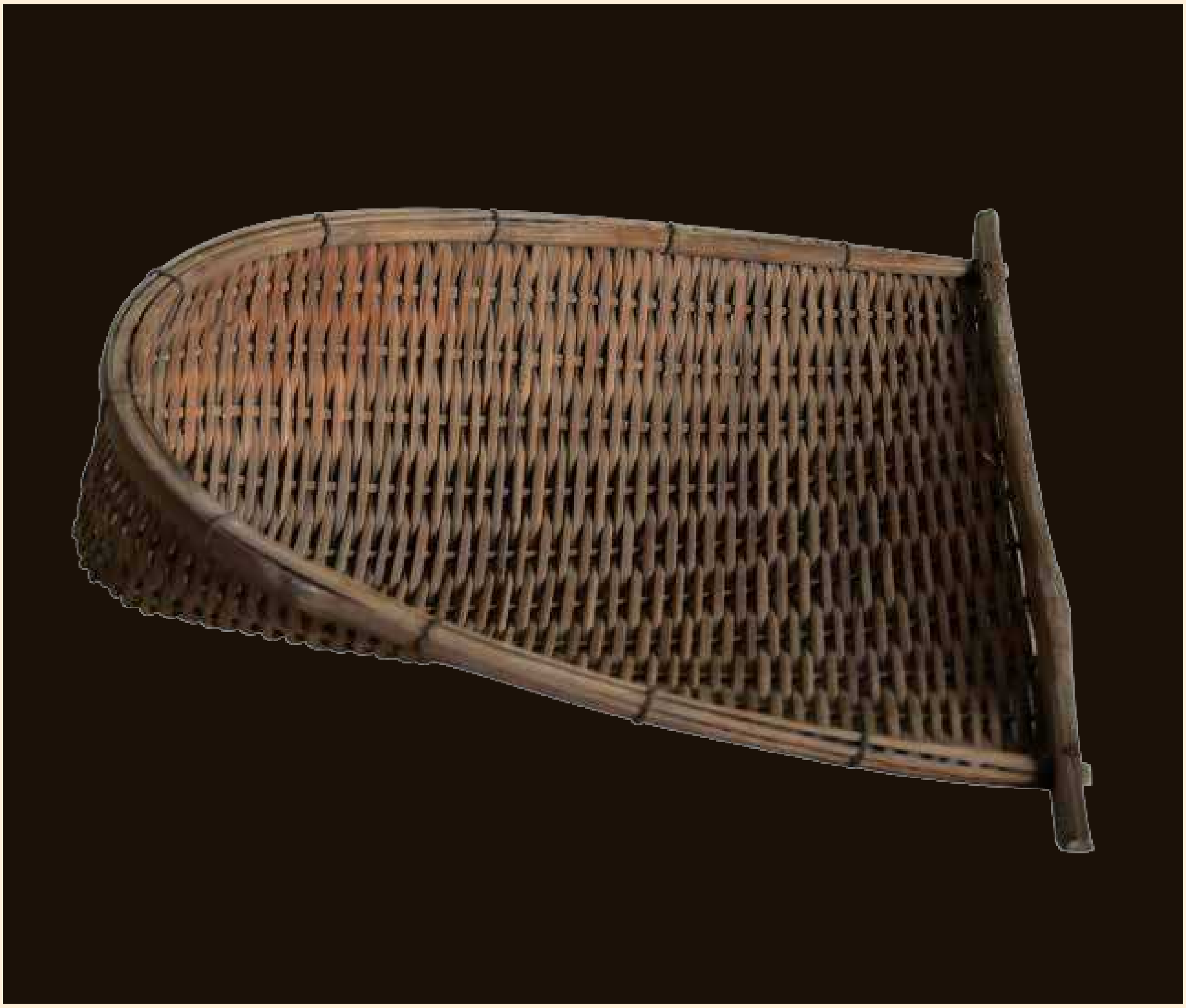

ឈ្នាងដៃ

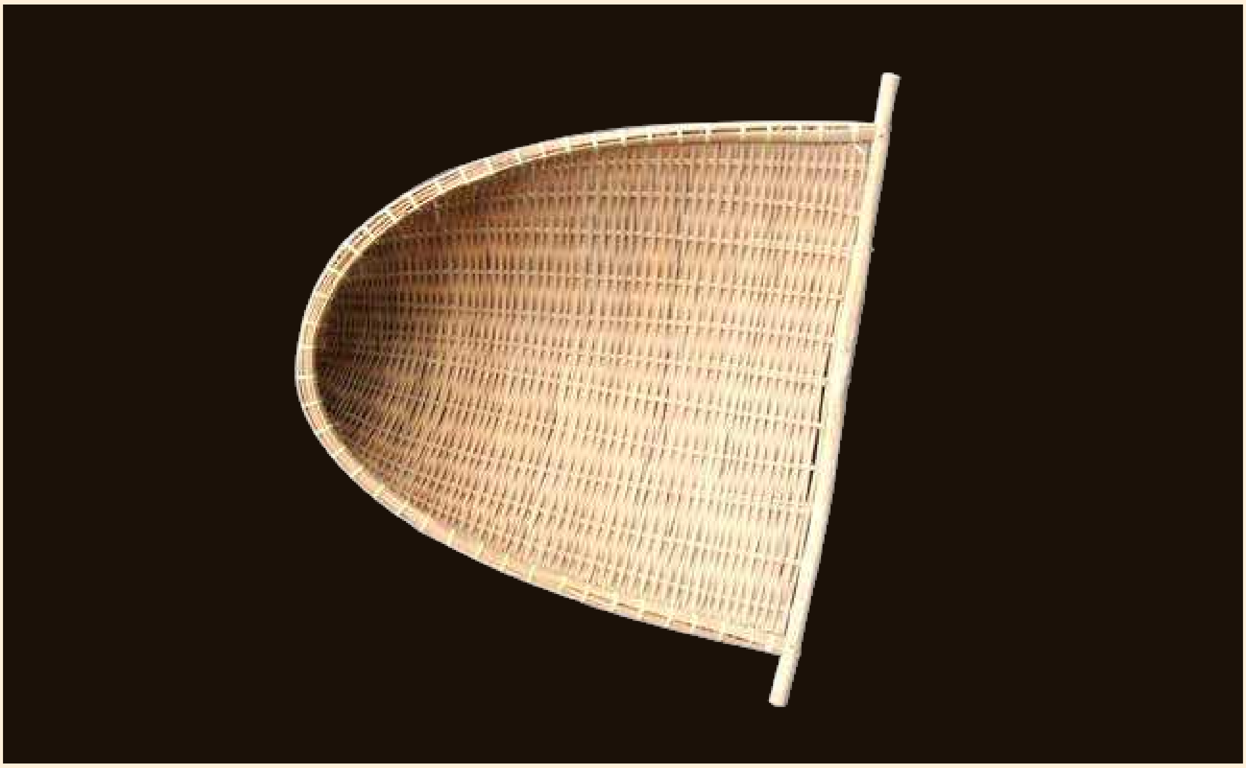

អង្រុតត្រី

ប្រយោជន៍អង្រុត (រូប៖ www.facebook.com/MAGICofCAMBODIA/photos/pcb.1667661716833032/1667661703499700/)

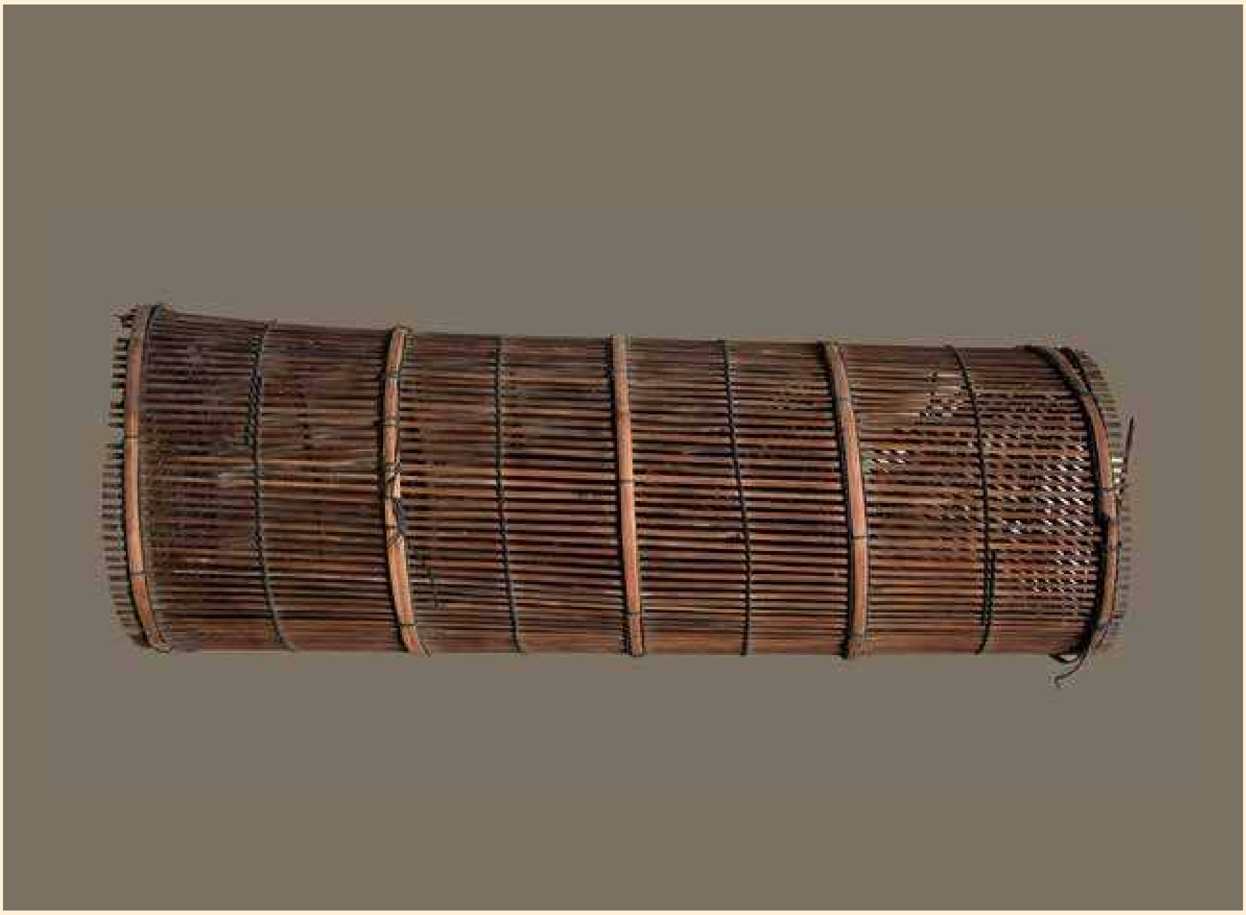

សៃ សម្រាប់ដាក់យកត្រី

សៃ

សៃ ឬសៃយឺនមានសណ្ឋានជាកូនលប

ទ្រូប្រឹសពីរសម្រាប់ដាក់ត្រីឡើង និងត្រីចុះ

ទ្រូកាត់ប្រើសពីរ

ប៉ោងដាក់ត្រីអណ្តែង ឬអន្ទង់

ប៉ោងជ្រុង

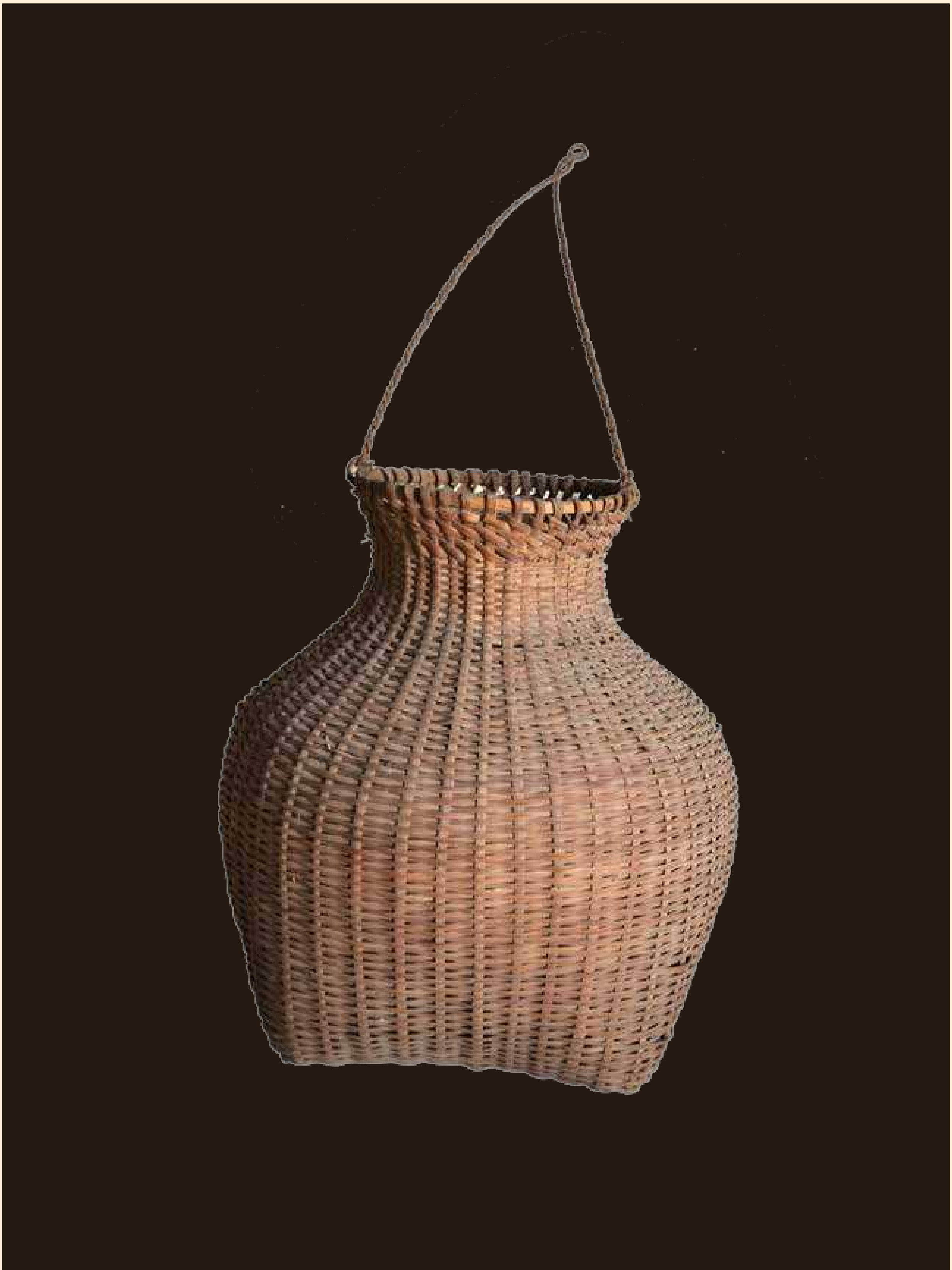

កន្ទ្រកដាក់ត្រី

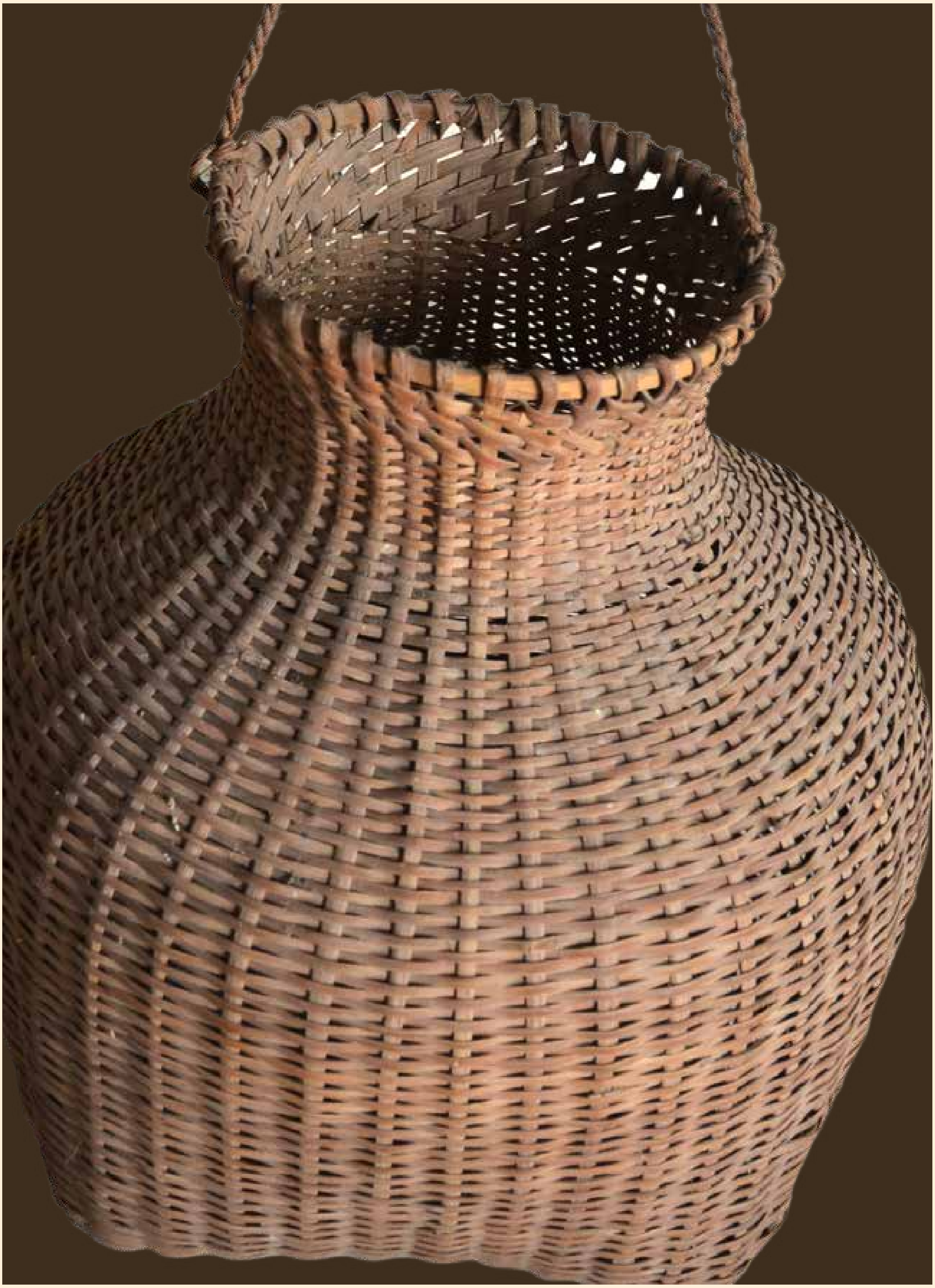

កន្ទ្រកដាក់ត្រី

កំប្រោង ឬកន្ត្រកធ្វើអំពីល្ពាក់

កន្ត្រកដាក់ត្រី ប្រើសម្រាប់ចេញនេសាទធុនតូចជាលក្ខណៈគ្រួសារ

ប៉ោងសម្រាប់ដាក់អន្ទង់ មានប្រឹសនៅខាងក្រោម

ប៉ោងប្រើសម្រាប់នេសាទត្រីនៅបាទទឹក

ទ្រុងសម្រាប់ដាក់ត្រី

សារៈមន្ទីរសម្ភារៈផ្ទះខ្មែរនៅខេត្តកំពង់ធំ

កាផា របស់ចាស់

កាផា មានក្បាច់ប្រើប្រាស់សម្រាប់ដាក់ផលដំណាំ

កាផា គំរូថ្មី

កាផា សម្រាប់ការប្រមូលផលរបស់បងប្អូនជនជាតិភាគតិច

កញ្ជើរ មានខ្សែយួរ

(ត្រូស) ប្រដាប់ដងទឹក

គ្រូស ប្រើសម្រាប់ដងទឹក ជំនួសធុង ឬប៉ោត

គ្រួសសម្រាប់ដងទឹក

គ្រូសលាបជ័រចុង សម្រាប់ដាក់ទឹក

ប្រដាប់សម្រាប់ដាក់បាយដំណើបនៅភូមិភាគឦសាន

កញ្ជើបុរាណមានជើង

ស្នុកដាក់បាយដំណើប

កញ្ជើបុរាណមានជើង មើលពីលើ

កញ្ជើមានដៃយួរផ្នែកខាងក្រោម

កញ្ជើចាស់បុរាណ

កន្ត្រងនំបញ្ចុក

កញ្ជើមានជើងទម្រង់ចាស់បុរាណ

កញ្ជើមានជើងមើលបញ្ឆិតពីលើ

កញ្ជើមានជើងមើលពីលើ

កញ្ជើមានជើងមិនទាន់ដាក់កណ្ដាប់

ការបង្ហាញ កញ្ជើមានជើងនៅស្រុកព្រះនេត្រព្រះ

កញ្ជើមានជើង ធ្វើអំពីឫស្សី

ការបង្ហាញអំពីជើងទម្របស់កញ្ជើ

កញ្ជើមានលាបម្រ័ក្ស

ល្អីរបស់ចាស់

ល្អី ធ្វើអំពីឬស្សីលាបម្រ័ក្ស

ល្អីធ្វើអំពីឫស្សី

តៅសម្រាប់វាល់ស្រូវ ឬអង្ករ

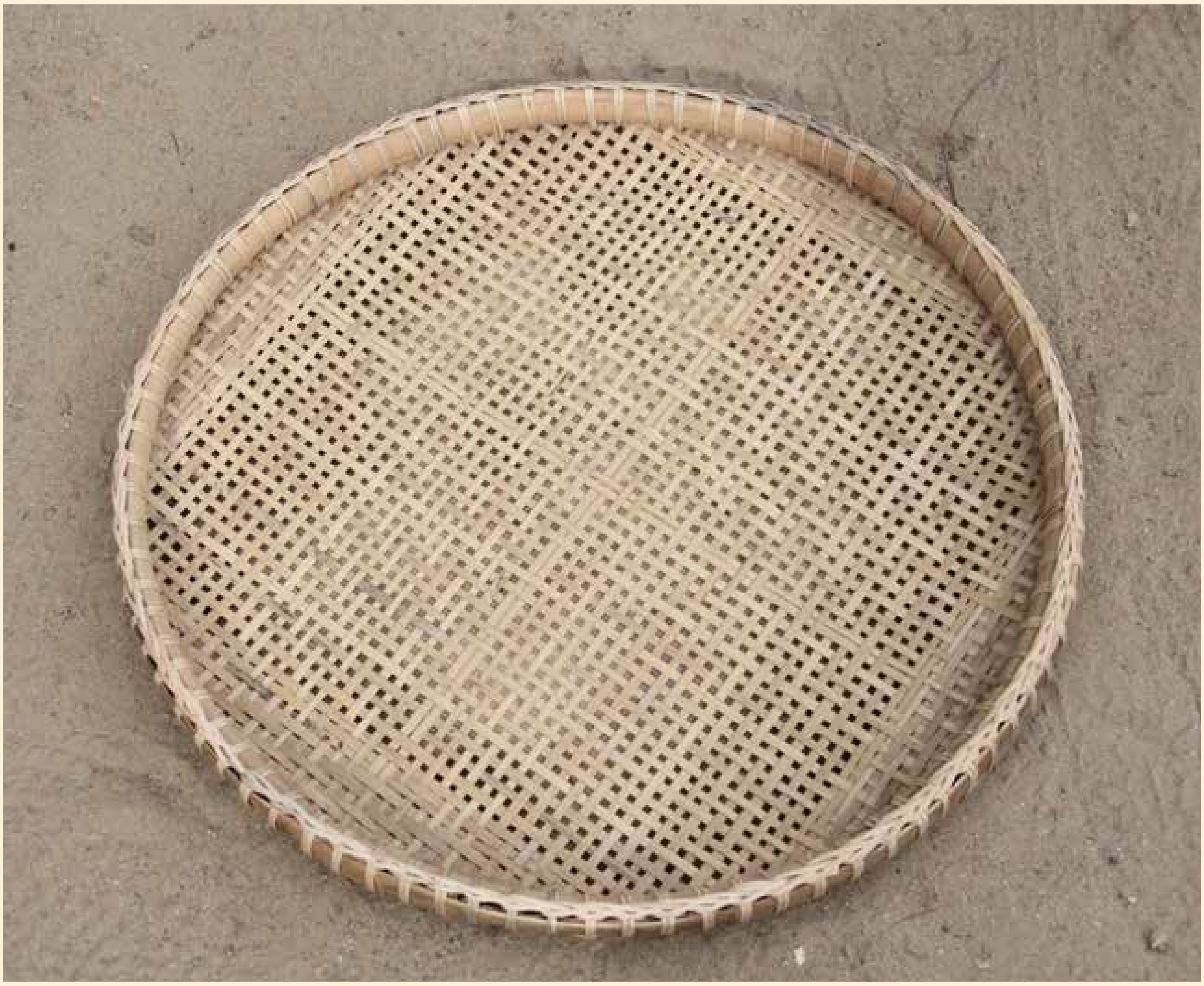

កញ្ច្រែងវែងអង្ករ

ប្រដាប់ប្រដាធ្វើពីឬស្សី, ល្ពាក់, ផ្តៅ

កន្ត្រកមានគម្រប

ប្រដាប់ក្រុងមាន់ធ្វើពីឬស្សី

កញ្ជ្រែង ឬទ្រនាប់ជើងឆ្នាំងធ្វើពីល្អក់

ទ្រនាប់ជើងឆ្នាំងធ្វើពីឬស្សី ឬល្ពាក់

វែកត្រឡោកដូង

វែកសម្ព ឬត្រឡោកមានដងសម្រាប់ដងទឹកផឹកនៅសាលាសំណាក់ ឬសាលាឆទាន

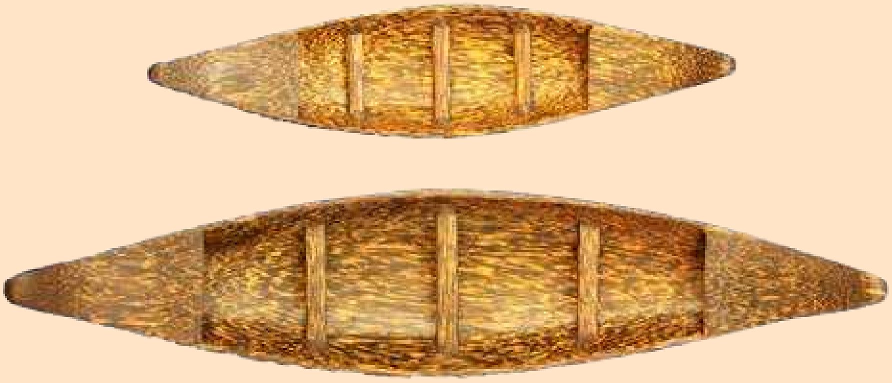

ទូកធ្វើអំពីដើមត្នោត សម្រាប់ដាក់ម្ហូប ឬគ្រឿងក្លែម

វែកសម្រាប់ជ្រោយបាយ

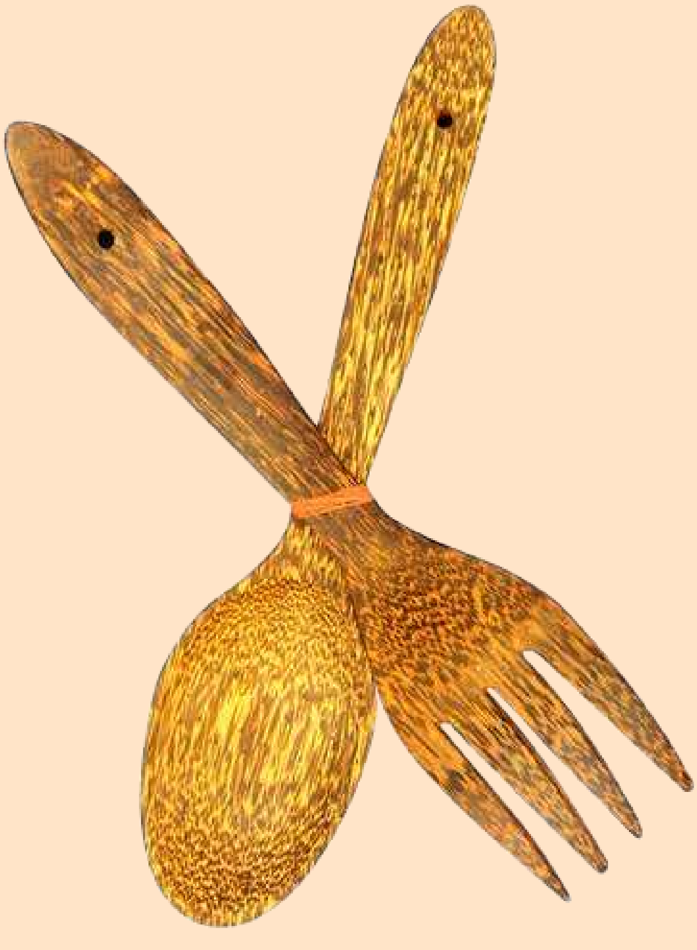

សម, ស្លាបព្រា, វែក ធ្វើអំពីដើមត្នោត

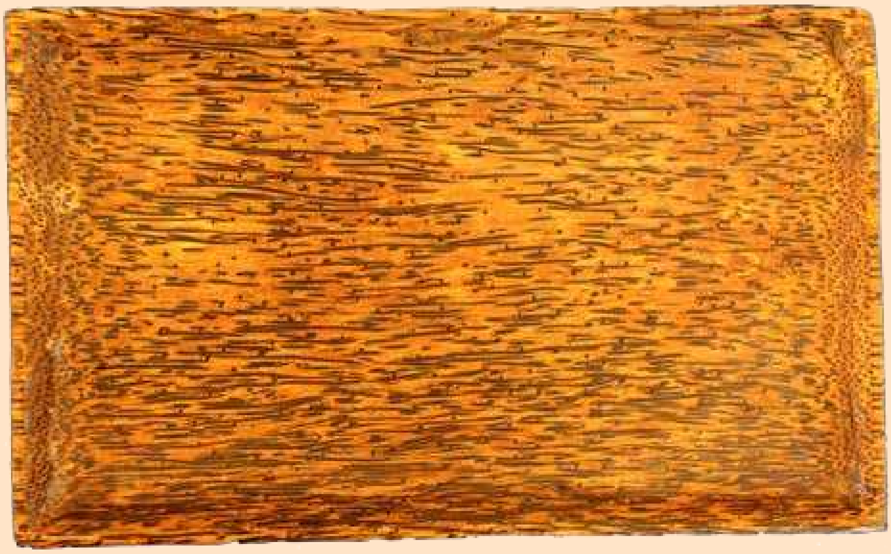

ចានជ្រុងធ្វើពីបន្ទះត្នោត

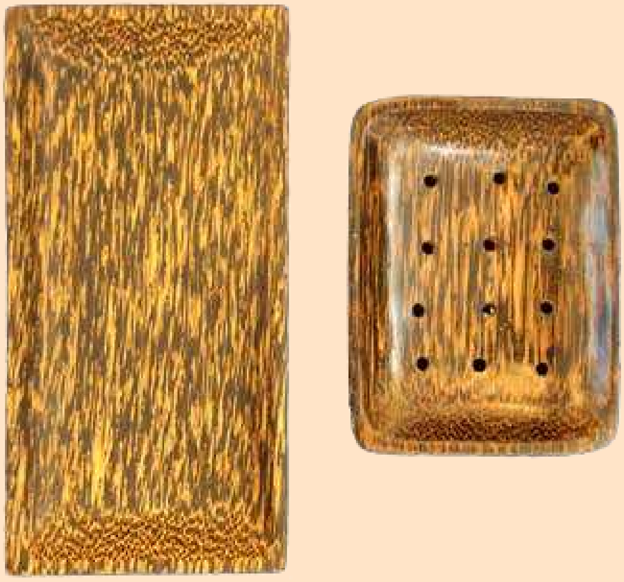

បន្ទះត្នោតកែច្នៃជាចាន

ចានធ្វើអំពីដើមត្នោត

វែកសម្ធើអំពីដើមត្នោត

វែកត្នោត

បំពង់ឫស្សីកែច្នៃសម្រាប់ដុតនំក្រឡាន

ច្រមសម្រាប់សែនព្រះភូមិតាមភ្លឺស្រែ

ដើមកន្ទ្រាំងបាយស

កន្ត្រកច្រកផ្លែមៀនការពារសត្វស៊ី

គ្រែធ្វើអំពីបន្ទះរនាបឫស្សី

ប្រដាប់ប្រដាប្រើប្រាស់របស់ប្រជាជននៅជាប់នឹងផ្ទះ

បន្ទះឬស្សីត្បាញជាក្បុង ឬជង្រុកសម្រាប់ដាក់ស្រូវ

ផ្ទះក្បឿងផ្ទះប៉ិតនៅទីជនបទ

ប្រដាប់ប្រដាប្រើប្រាស់សហកម្មសារមន្ទីរខេត្តកំពង់ធំ

ដើមឬស្សីជាធនធានដែលមិនអាចខ្វះបានសម្រាប់ការងារសិប្បកម្មខ្មែរ

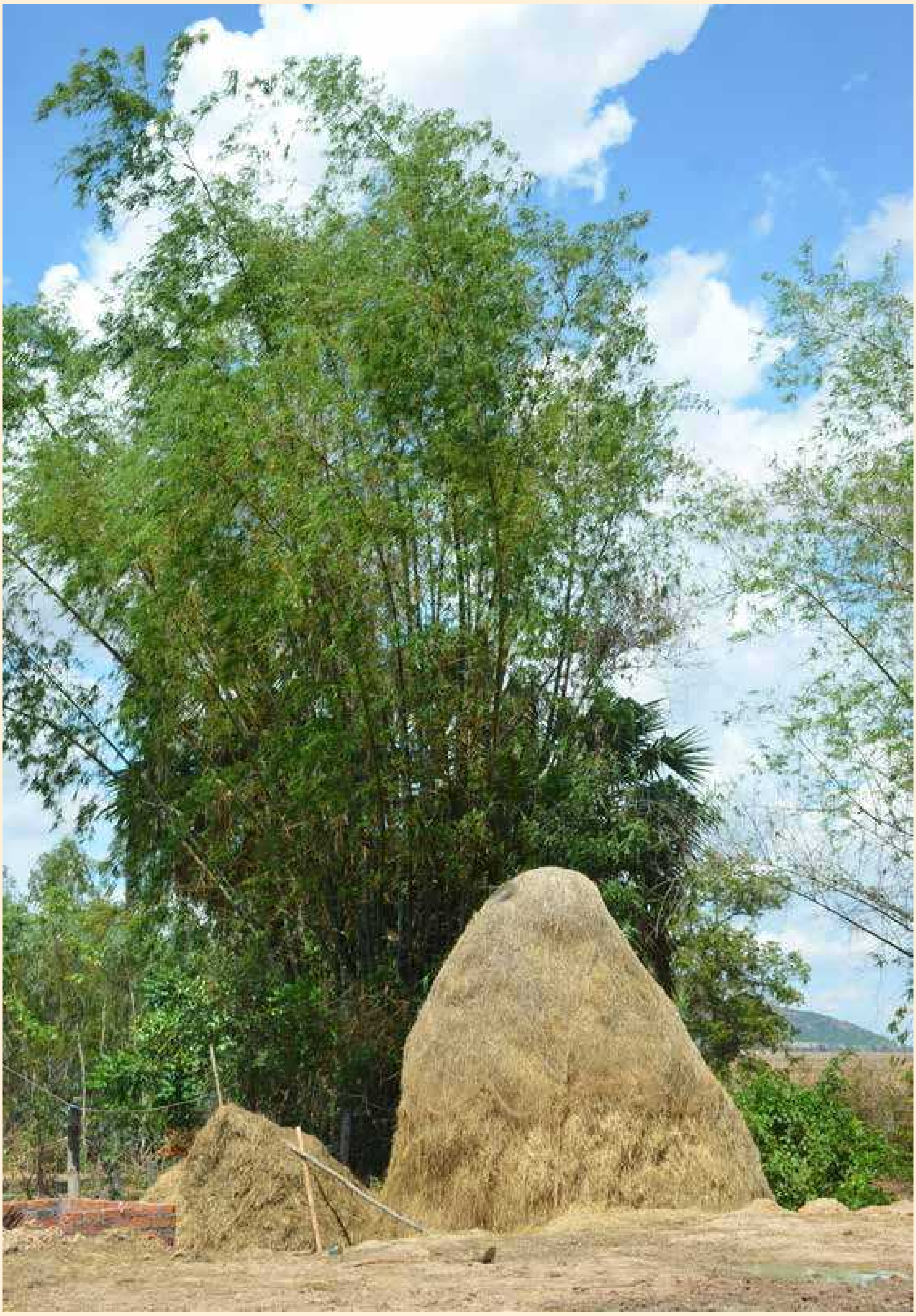

ឬស្សីស្រុកក្បែរភូមិងាយស្រួលក្នុងការធ្វើសិប្បកម្មដោយដៃ

បន្ទះឬស្សីសម្រាប់កិច្ចការតម្បាញ

សកម្មភាពបងប្អូននៅស្រុកព្រះនេត្រព្រះកំពុងត្បាញ ឬវែងកញ្ឆើល្អី

ការផាវហត្ថកម្មត្បាញកញ្ជើ

វត្ថុធាតុដើមចាំបាច់

អាជីវកម្មផលិតផលសិប្បកម្មខ្មែរ

គ្រឿងសិប្បកម្មខ្មែរត្រូវបានគេយកមកតាំងលំអតាមផ្លូវសាធារណៈក្នុងពិធីបុណ្យផ្សេងៗ

ប៉ែល

អំបោសជក់ត្នោត ឬអំបោសដៃ

អំបោសទ្រនុងស្លឹកត្នោត

អំបោសទ្រនុងស្លឹកដូង

អំបោសធ្វើអំពីដើមកន្ទ្រាំងបាយស

អំបោសធ្វើអំពីស្លឹកចាក

អំបោសធ្វើអំពីដើម និង
ផ្កាត្រែង

ស្លឹករប្រើសំរាប់ប្រក់ ឬបិតបាំងលំនៅដ្ឋាន

រោងប្រើប្រាស់ឫស្សី និងស្បូវ

អត្ថប្រយោជន៍នៃស្លឹកត្នោតប្រើបានច្រើនយ៉ាង

សារៈសំខាន់នៃដើមត្នោត

មួកស្លឹកត្នោតការពារកំដៅថ្ងៃ

មួកកញ្ជូត

បំពង់ទឹកត្នោតធ្វើអំពីបំពង់ឫស្សី

តយសម្រាប់ដាក់ទឹកត្នោត

ការគាបត្នោត (រូប៖ www.postkhmer.com/
%E1%9E%87%E1%9E%B8%E1%9E%9C%E1%9E%
B7%E1%9E%8F%E1%9E%80%E1%9E%98%E1%9
F%92%E1%9E%9F%E1%9E%B6%E1%9E%93%E1
%9F%92%E1%9E%8F/%E1%9E%85%E1%9F%86
%E1%9E%93%E1%9E%BD%E1%9E%93%E2%80%
8B%E1%9E%80%E1%9E%9F%E1%9E%B7%E1%9
E%80%E1%9E%9A%E2%80%8B%E1%9E%A1%E1
%9E%BE%E1%9E%84%E2%80%8B%E1%9E%8F%
E1%9F%92%E1%9E%93%E1%9F%84%E1%9E%8
F%E2%80%8B%E1%9E%93%E1%9F%85%E2%8
0%8B%E1%9E%80%E1%9F%86%E1%9E%96%E1
%9E%84%E1%9F%8B%E2%80%8B%E1%9E%9F%
E1%9F%92%E1%9E%96%E1%9E%BA%E2%80%8-
B%E1%9E%98%E1%9E%B6%E1%9E%93%E2%80
%8B%E1%9E%80%E1%9E%B6%E1%9E%9A%E2%
80%8B%E1%9E%92%E1%9F%92%E1%9E%9B%E
1%9E%B6%E1%9E%80%E1%9F%8B%E2%80%8B
%E1%9E%85%E1%9E%BB%E1%9F%87

បង្អោងឡើងដើមត្នោត (បង្អោងត្នោត)

ប្រដាប់គាបផ្កាត្នោត

២- សម្ភារៈឈើ

ខ្ចោសកោសដូងរូបសត្វទន្សាយ

ខ្នោសកោសដូង (ខ្នោសដៃ)

ជ្រុញធ្វើអំពីឈើក្រាស់ សម្រាប់ហាន់សាច់ ឬបន្លែ

ត្បាល់បុកស្រូវ

ត្បាល់បុកដៃ

ត្បាល់បុកគ្រឿងសម្ល សម្រាប់ផ្ទះបាយ

ជ្រុញហាន់ថ្នាំជក់

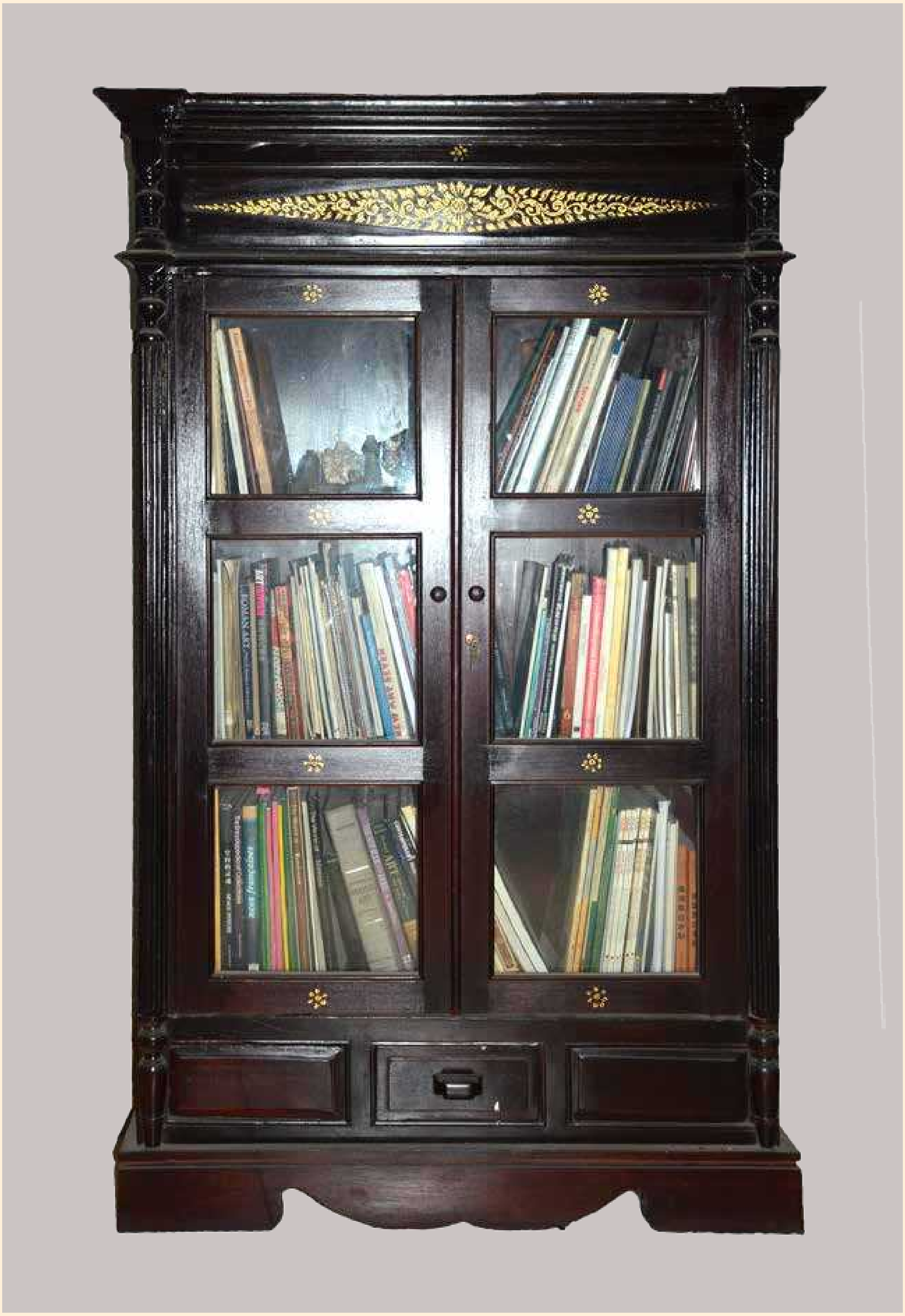

ទូឈើ

ទូឈើបុរាណខ្មែរ

ទូ

ទីផ្សារសិប្បកម្មខ្មែរ

ទូកប្រើសម្រាប់ការនេសាទត្រី

នង្គ័លសម្រាប់ភ្ជួរស្រែ

ប្រឡៅគោ

ខ្សែគោ

កង់រទេះគោ

គ្រឿងលំអជន្ទោលរទេះ

ត្រដោកគោ ឬក្របី

ត្រដោក

ត្រដោក

ត្រដោកគោ

កណ្តឹង

ចង្រ្កងមានកូនកណ្តឹងច្រើន

ចង្រ្កង់សេះ ឬគោ

ចង្រ្កង់គោ

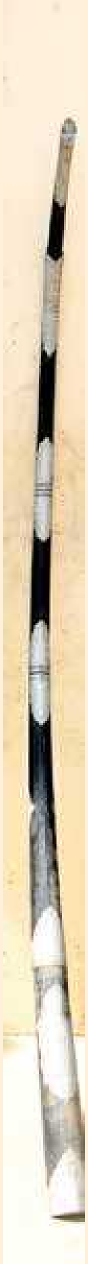

ខ្សែកន្ទុះគោ

គ្រឿងលំអគោ

រទេះគោ

រទេះគោ

ការដាក់តាំងបង្ហាញសម្ភារៈកសិកម្មនៅទីក្រុង

រហាត់បក់ស្រូវយកអង្កាមចេញ (ត្បាល់បក់ស្រូវ)

ក្តារបោកស្រូវ

ប្រដាប់គាបស្រូវបោក (ត្របៀត)

ក្តារបោកស្រូវ

កណ្តៀវត្រកង

កណ្តៀវ

កណ្តៀវត្រកង

កណ្ដៀវត្រកង

កណ្ដៀវត្រកង

ឈើរឹតសំពត់សូត្រ ឬក្រម៉ា

ត្រាល់

ត្រល់

ត្រល់ទូទៅ

ជើងអន្ទងសសៃសូត្រ

ប្រដាប់រឹតសំពត់សូត្រ

ជើងអន្ទង់សសៃសូត្របុរាណ

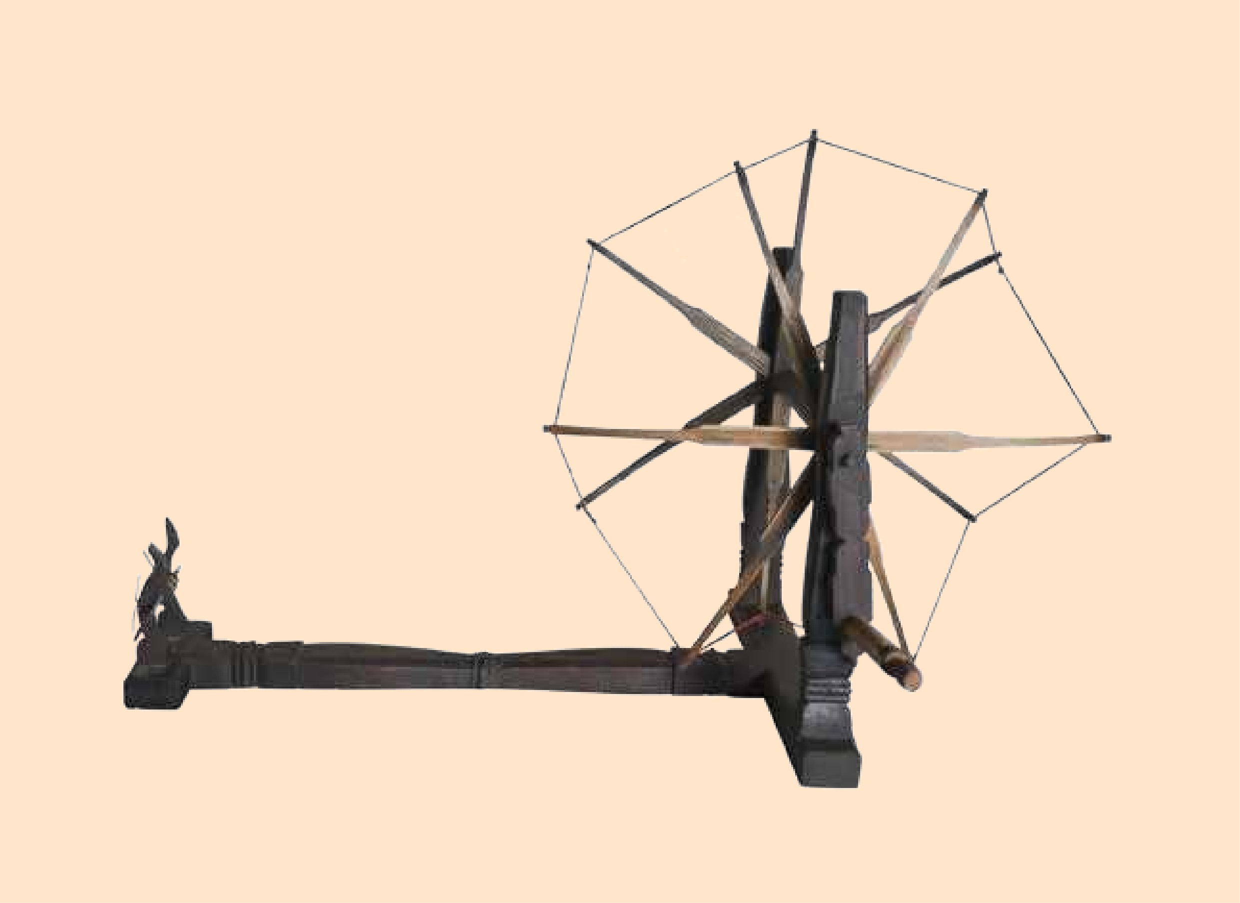

រហាត់សម្រាប់រវៃអំបោះសូត្រ

អ័ក្សសម្រាប់រវៃអំបោះសូត្រ

ញញួរ និងពន្លាក (ដែកឆ្លាក់)

ប្រដាប់គណនាចំនួនលេខដោយដៃ (របស់ចិន)

សំភោ និងស្គរធំ

ស្គរដៃ

គងវង់ធំ

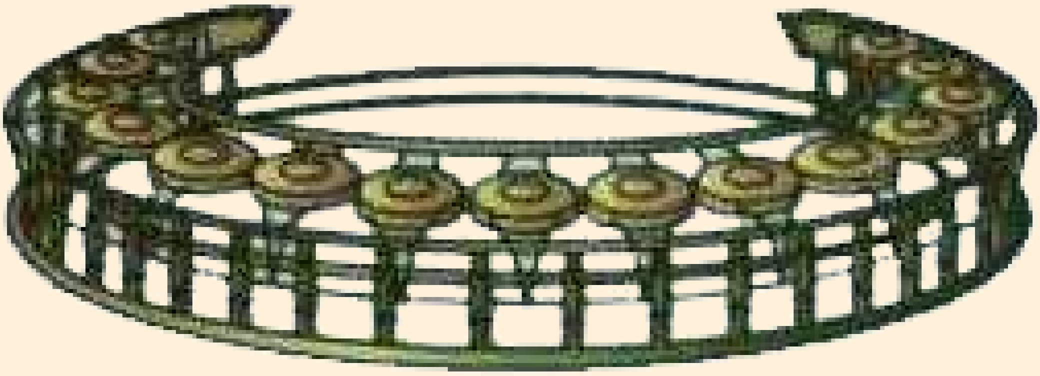

គងវង់តូច (រូប៖ https://www.knongsrok.com/?p=35573)

ស្រឡៃ

រនាត

ស្នែងជាឧបករណ៍តន្ត្រីផង និងជាប្រដាប់ផ្តុំផ្តល់សញ្ញាដល់ហ្វូងក្របី និងដំរី

ទ្រសោ

ទ្រអ៊ូ

៣- ផ្នែកលោហធាតុ

កាំបិតសម្រាប់ហាន់ដើមចេក

កាំបិតបន្ទោះ

កាំបិតបន្ទោះមានស្រោម

ខ្វេវ កាំបិតបន្ទោះ ពូថៅ កណ្ដៀវ

ច្បូកមុខបីប្រើសម្រាប់ចាក់ត្រី

ដាវ

ដាវមានស្រោម

ដាវមានស្រោម

កាំបិតផ្គាក់លំនាំសម័យអង្គរ

កាំបិតផ្គាក់

កាំបិតផ្គាក់ទម្រង់បុរាណ

ដាវលំអដោយក្បាច់រចនា

ដាវលំអមានស្រោម

កណ្ដឹងបុរាណ

ឆ្នាំងអ៊ុតបុរាណប្រើធ្យូង

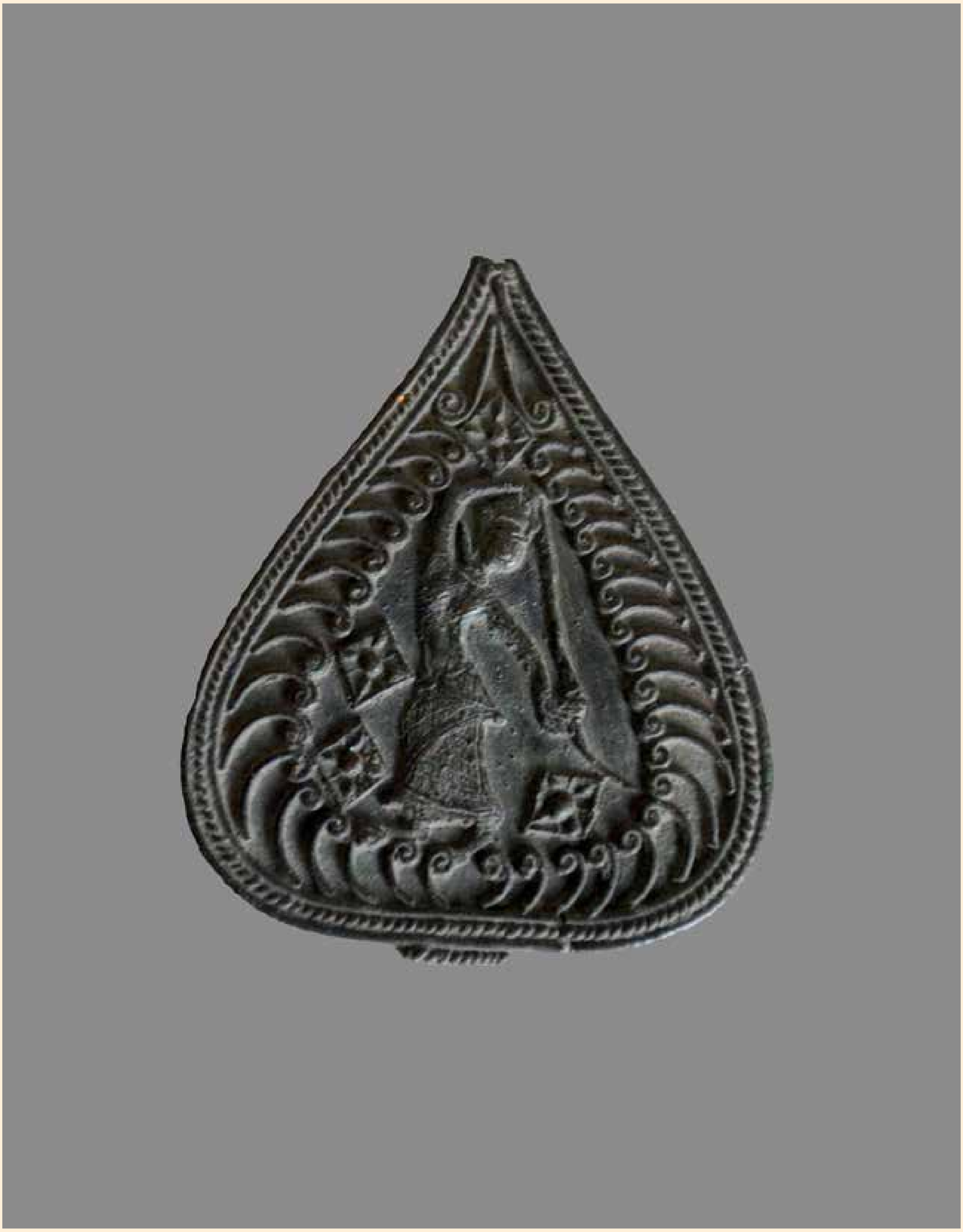

ពពិលរូបនាងហ៊ីង

ពពិលរូបនាងហ៊ីង និងព្រះមុនីឥសី

ពពិលបុរាណ

ពពិល

ជើងពាន

ជើងពាន

ជើងពាន

ជើងពាន របស់ចាស់

ជើងពាន

ផ្តិលស្ពាន់ ឬផ្តិលខាត់

ផ្តិលខាត់

ជើងទំរផ្តិល

កាប៉េះ

ផ្តិលស្ពាន់

ផ្តិលបុរាណ

ផ្តិលខាត់

ផ្តិល និងជើងស្រាព

ជើងពានទ្រ ផ្តិលខាត់

ឆ្នាំងស្ពាន់

ឆ្នាំងស្ពាន់

ឆ្នាំងស្ពាន់

ឆ្នាំងស្ពាន់

ខ្ទះ

ស្លាបព្រា សមបុរាណ

ស្លាបព្រា សម ធ្វើអំពីស្ពាន់

កាបូបយួរដៃ ស្ពាន់

ប្រអប់ថ្នាំជក់ ស្ពាន់

កោដ ប្រើសម្រាប់ដាក់ជាតុ (ឆ្អឹង)

កងដៃ

ថាសស្ពាន់

ថាស

ថាសក្បាច់

កន្ថោ ស្ពាន់

គ្រឿងប្រដាប់សម្រាប់ទទួលភ្ញៀវ

កន្ថោ ជើងស្រាព តុមកំបោរ

គ្រឿងស្ពាន់របស់បុរាណ

ជញ្ជីងបូល

ចង្កៀងកន្ទឹប

ចង្កៀងព្យួរ

ចង្កៀងម៉ាំងសុង

ចង្កៀងគោម

វត្ថុចាស់ៗ

វត្ថុចាស់ដែលបានប្រមូលទុក

៤- សិប្បកម្មចម្លាក់ស្ពាន់ ប្រាក់

តុមកំបោរ ឬអកកំប៉ោរ

ប្រណាកសម្រាប់ឆាក ឬកាត់ស្លា

ហិបស្លាម្ល

ថាំងរង

ថាំងរង

ហិបស្លា

ហិបស្លាធ្វើអំពីឈើ

ថាសតែ

ទាប ដាំខ្យង

ថាសឈើ

ជើងពានឈើ

តោក

ទាប ធ្វើអំពីពោះត្នោត

តោក ដាំកញ្ចក់

ជើងពាន

ជើងពាន

ជើងពានក្បាច់

ស៊ុំតែ ឬប្រដាប់ដាក់ប៉ាន់តែ

ប្រអប់ដាក់គ្រឿងអលង្ការ

៥- គ្រឿងប្រាក់

ខ្សែក្រវ៉ាត់ប្រាក់

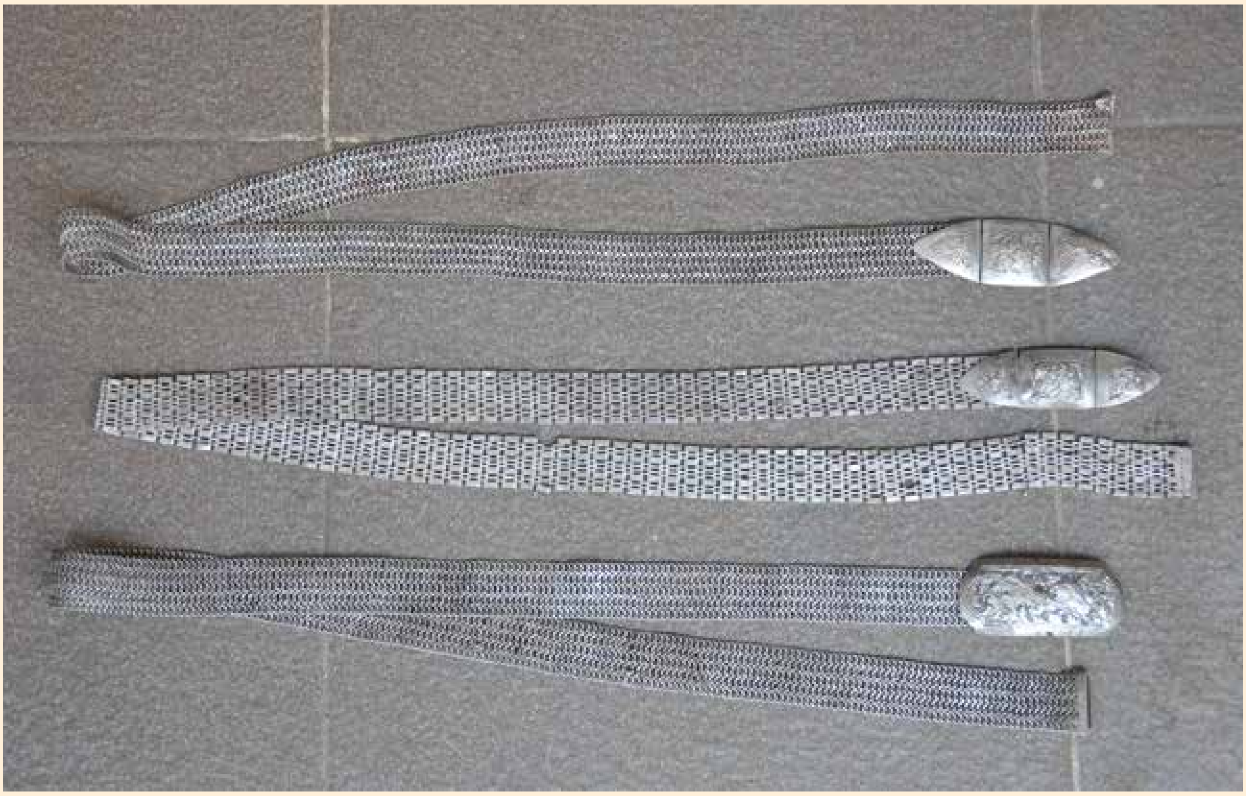

ក្បាច់លំអប្រអប់ប្រាក់

ប្រអប់ប្រាក់

ប្រអប់ប្រាក់រូបដំរី

ក្អមធ្វើអំពីប្រាក់

ក្អមស្ពាន់

ថូមានចំពួយ ធ្វើអំពីស្ពាន់

ចម្លាក់ប្រាក់រូបផ្លែឈើ

សិប្បកម្មចម្លាក់ប្រាក់

ហាងលក់គ្រឿងចម្លាក់ប្រាក់

៦- គ្រឿងដីដុត

កិច្ចការស្នូនដី កុលាលភាជន៍

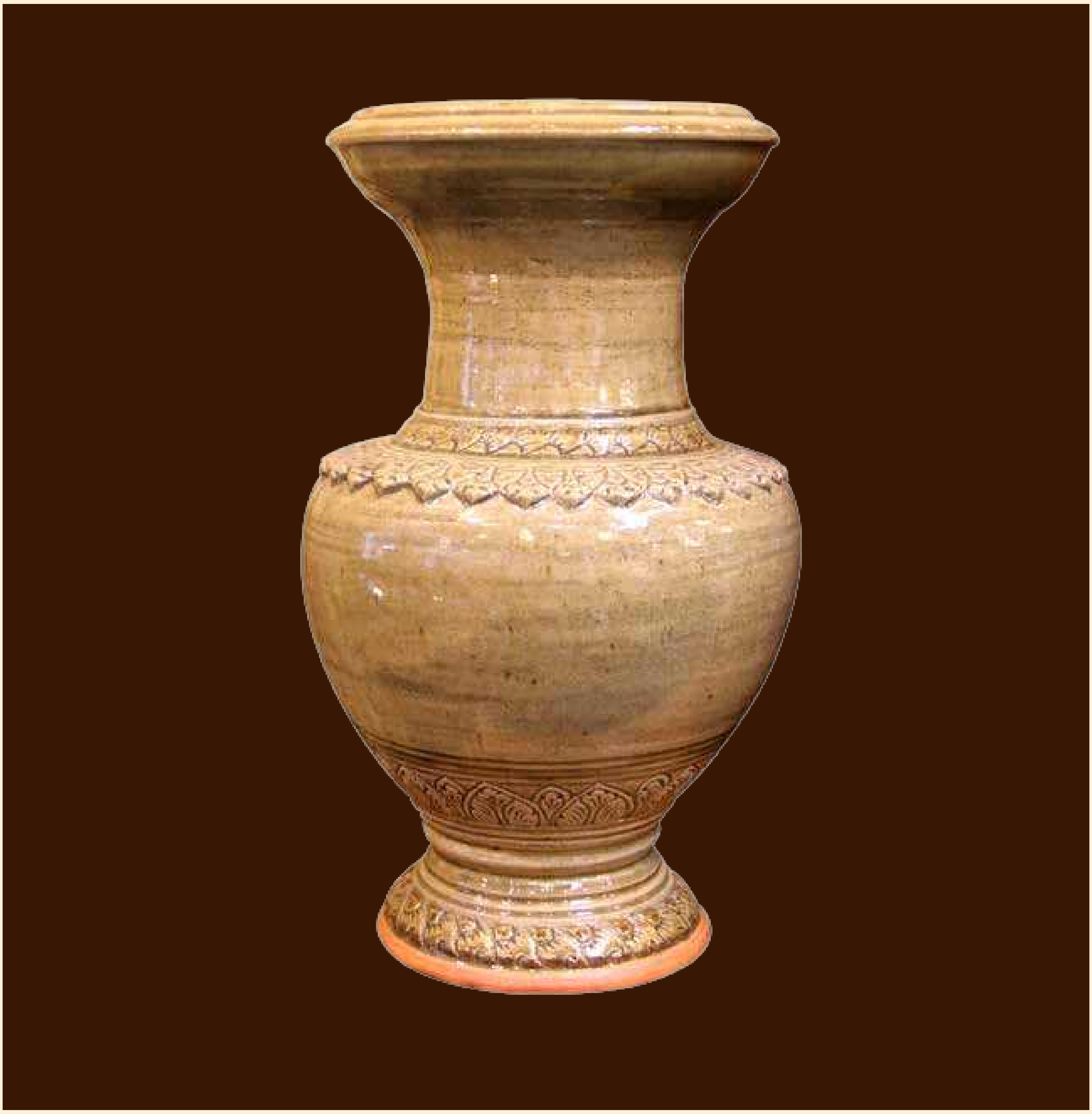

ធ្វើថូ ធ្វើក្អមផ្កាំង

ឪទិនស្រា

ឪទិនប្រើសម្រាប់ដាក់ស្រា ថ្នាំជក់ ទឹកត្រី ។ល។

ឪទិន

ឪទិនមើលពីលើ

ឪទិនទឹកត្រី

ឪទិន

ក្រឡ

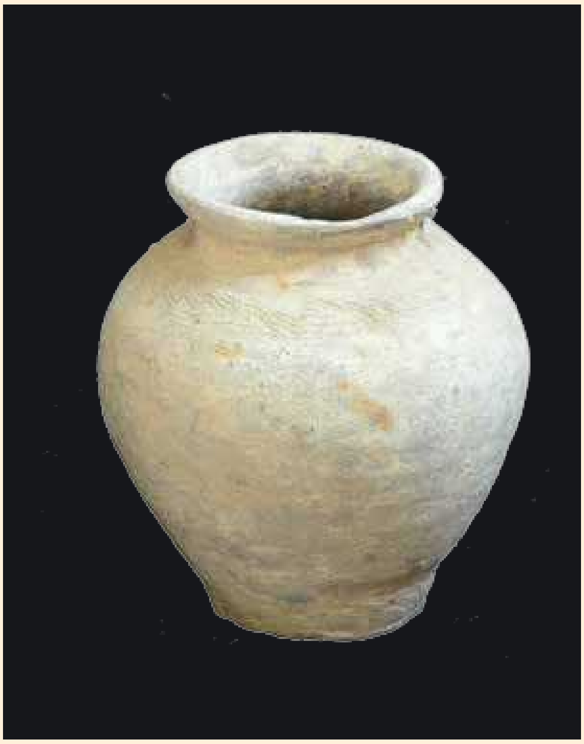

ក្រឡ

ក្រឡតាំងឆាយ

ក្អម

ក្អម

ក្អមមានក

ក្អមមានក

ថូគំរូបុរាណ

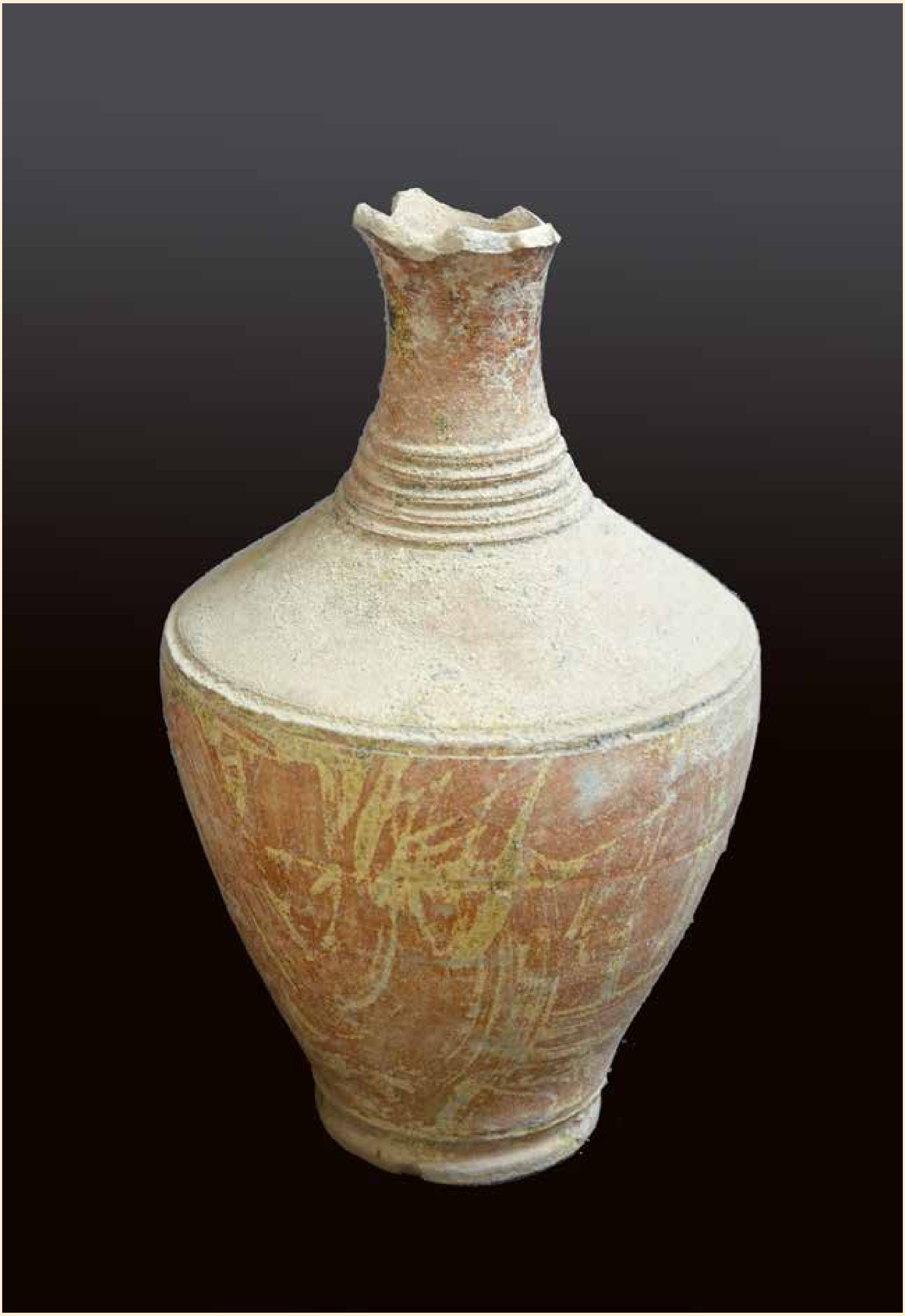

ថូបុរាណ

ថូបុរាណ

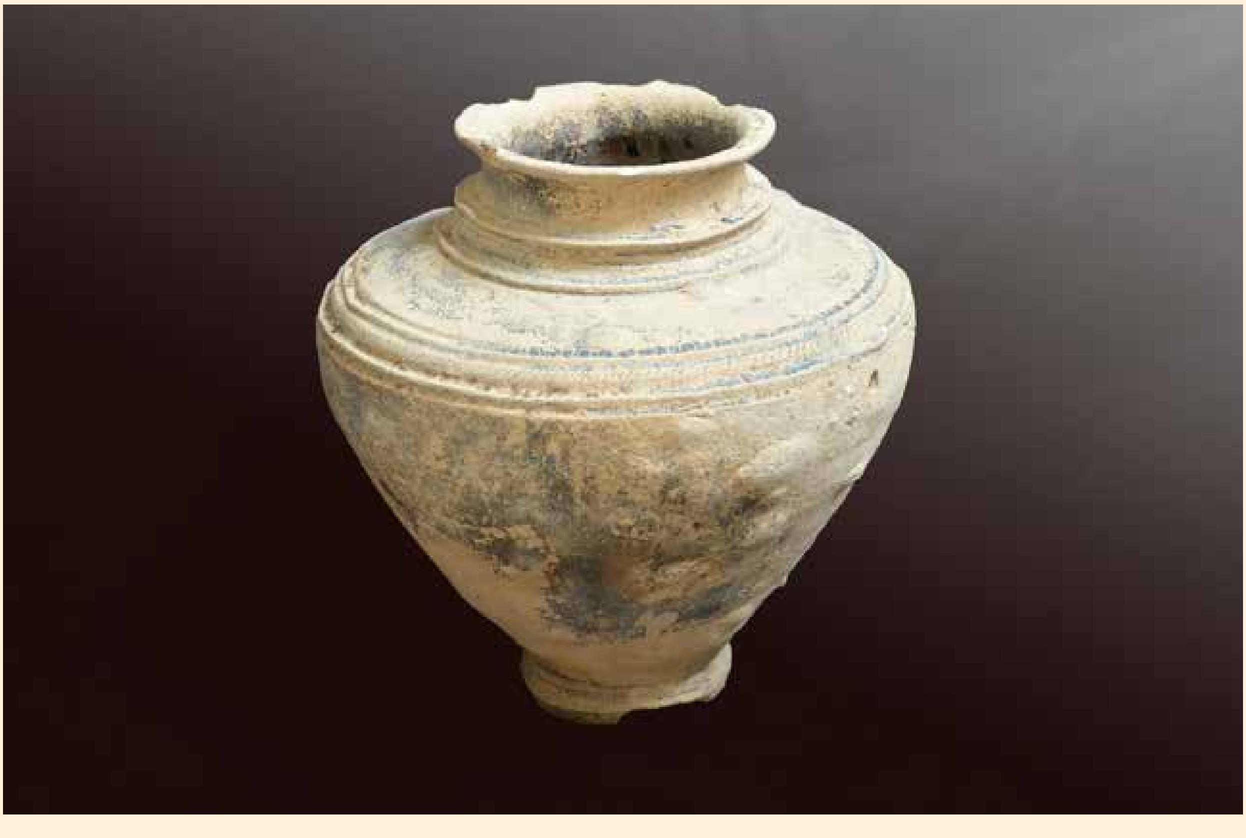

ផ្ទូបុរាណ

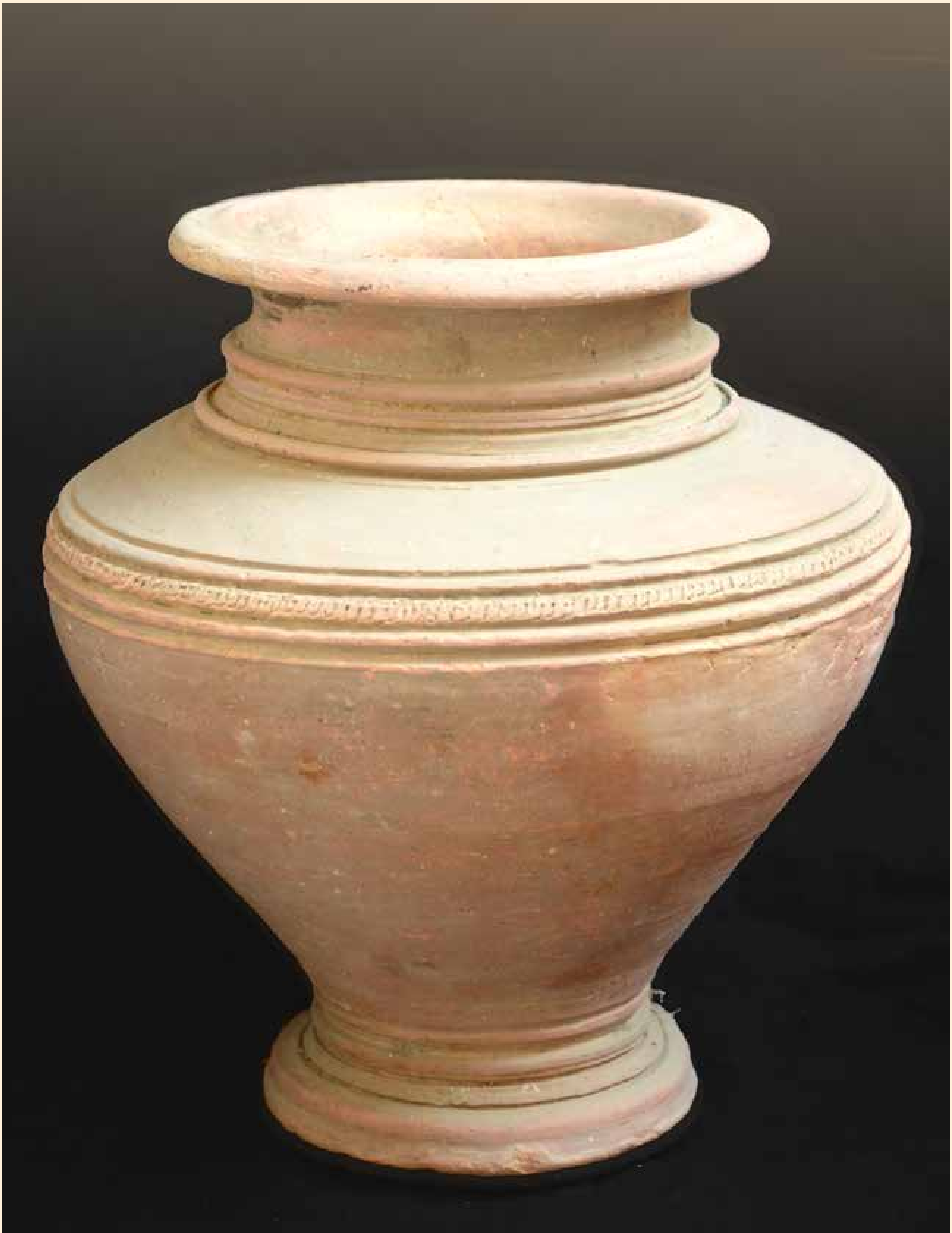

ថូ

ប៉ូ

ថូបុរាណ

ថូបុរាណ

ថ្លាង

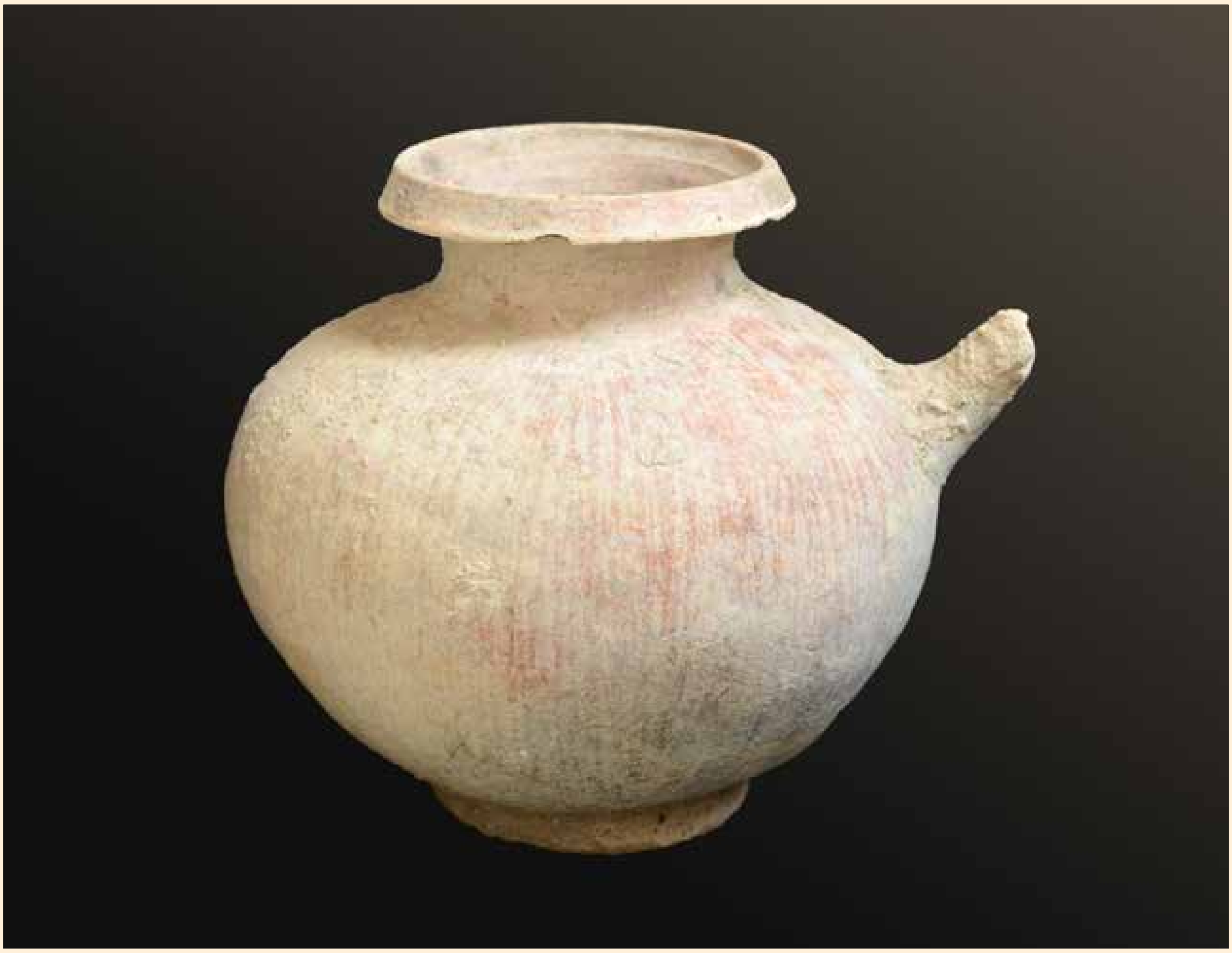

កន្ទីប្រើសម្រាប់ដាក់ទឹក

ឆ្នាំងដី

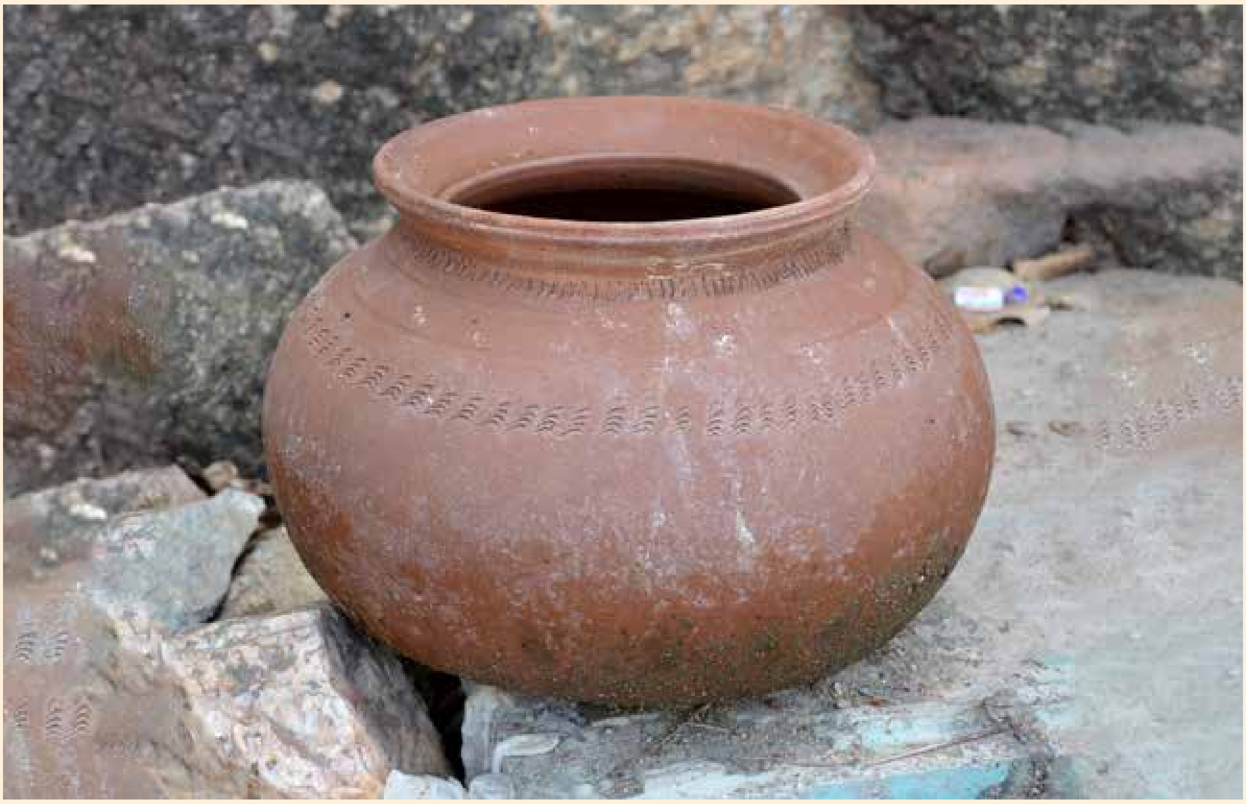

ឆ្នាំងដី

ចង្ក្រានដី

ចង្ក្រានពុម្ពធ្វើអំពីដី (រូប៖ https://www.clicknews.com.kh/articles/5948)

ត្បាល់កិន

អំបែងនំគ្រក់

ថ្មសម្រាប់ផុសផ្កាំបុរាណ

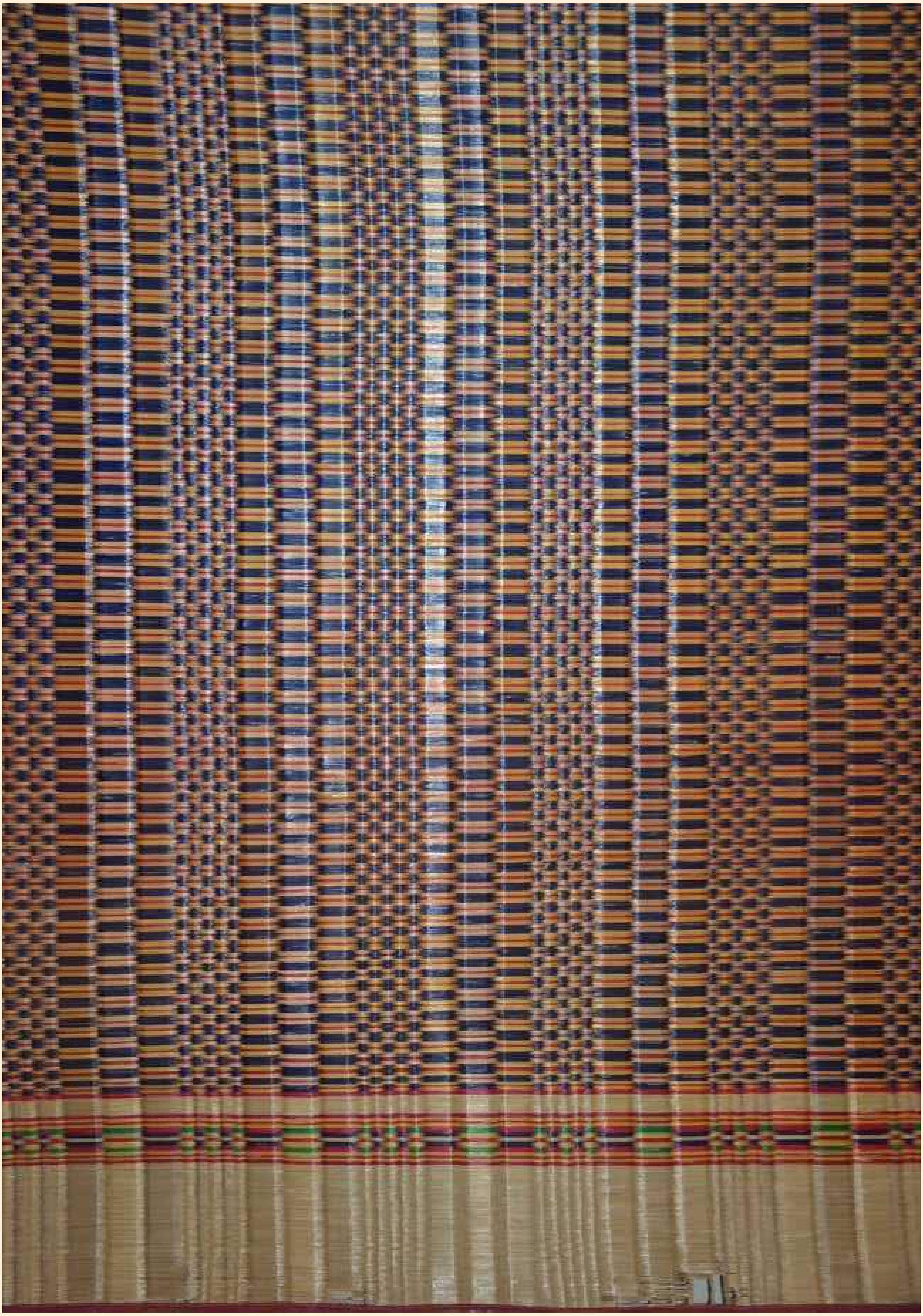

កន្ទេលក្រហម

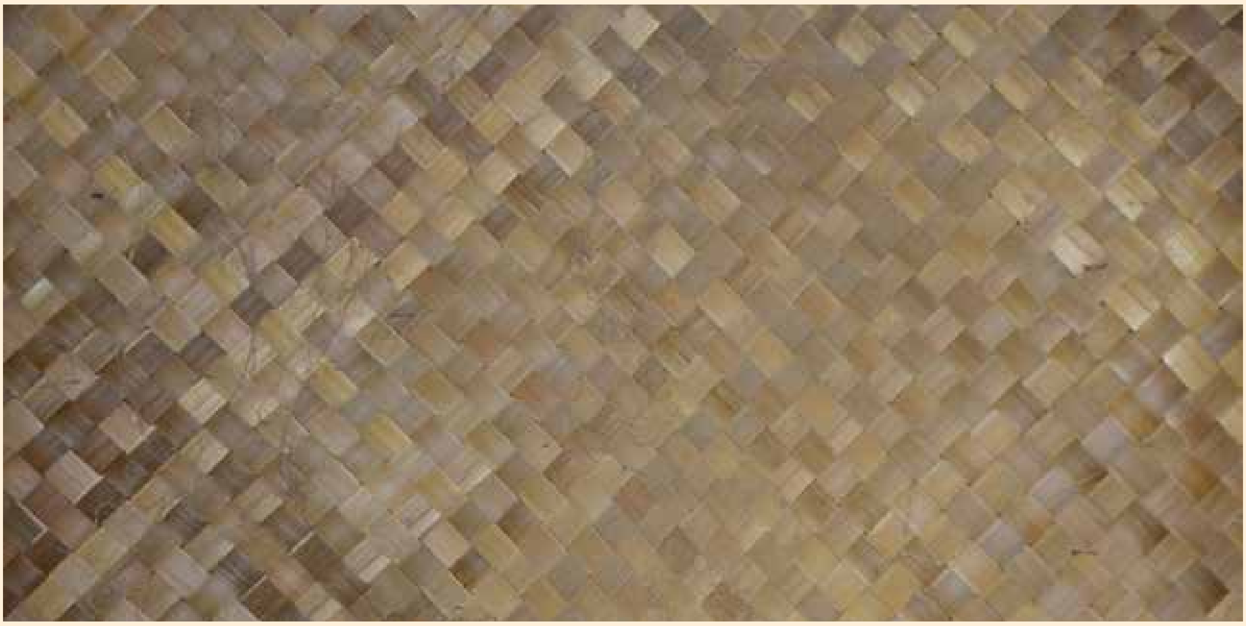

កន្ទេលស្លឹកត្នោត

កន្ទេលកក់

ស្លឹករឹត ស្លឹកទ្រាំង

ឃ្លោក សម្រាប់ដាក់ទឹករបស់ជនជាតិភាគតិចភូមិភាគឦសាន

ផ្លិតស្លឹកត្នោត

៧- គ្រឿងសំលៀកបំពាក់ ហូល ផាមួង ក្រម

សំពត់ហូលផាមួងចម្រុះ

ផលិតផលតម្បាញខ្មែរ

ហាងលក់ហូលផាមួង

ហូលចរបាប់

ផាមួងមានក្បាច់ជរជើង

ហូលផាមួង

ក្រមាច្រើនប្រភេទ

ក្រមាច្រើនប្រភេទ

ហូលពិតាន

ក្រមាច្រើនប្រភេទ

ឧបករណ៍តម្បាញសូត្រ

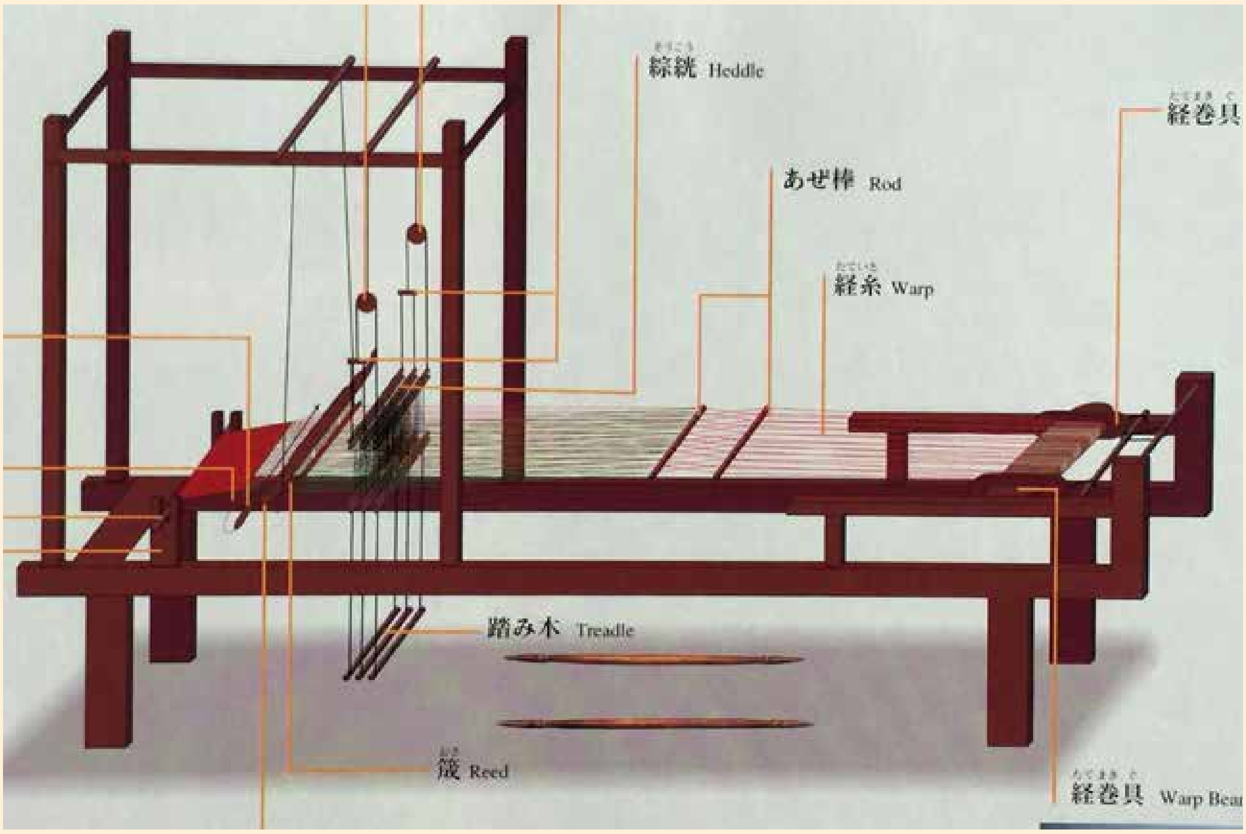

កីតម្បាញ